

«ТАКІХ МУЖЧЫН
АДЗІН
НА МІЛЬЁН»

Сямейна
ЛІНІЯ

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

29 КАСТРЫЧНИКА 2020 г. ЧАЦВЕР № 211 (29325)

БЯЗДЗЕТНЫЯ...
ПА ЎПАСНЫМ
ЖАДАННІ

Сямейна
ЛІНІЯ

ЦЫТАТА ДНЯ

**Ігар КАРПЕНКА,
міністр адукацыі:**

«Мы працягнем забяспечваць школы Беларусі сучаснай тэхнікай і абсталяваннем. Агульнавядома, што асновы будучага дарослага жыцця чалавека закладаюцца ў дзіцячым і юнацкім узросце. І да работы школ у нас таксама захаваецца самая пільная ўвага. Для стварэння сучаснага інфармацыйна-адукацыйнага асяроддзя ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі, якое ўлічвае асаблівасці і патрэбы развіцця кожнага вучня, мы забяспечваем і будзем забяспечваць нашы школы сучаснай тэхнікай, абсталяваннем, нагляднымі дапаможнікамі. Гэта патрабуецца для таго, каб ажыцвіць урок, дапамагчы настайніку зрабіць яго не толькі інфарматыўным, але і цікавым для кожнага вучня».

ВОСЕНЬ ДРЭЎ-ПАТРЫЯРХАЎ

Гомельскі парк — краса і сіла ў любую пару! Тут растуць дрэвы, узрост якіх сто і больш гадоў. Таму многія жыхары горада з задавальненнем адпачываюць пад шатамі дрэў-патрыярхаў, вераць, што іх моц

перадаецца і чалавеку. Вось і гэтыя матулі з дзецьмі невыпадкова выбралі ясен-асілак, каб падсілкавацца дзівоснай энергіяй.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КОРАТКА

- Дэлегаты ратыфікавалі пагадненне Беларусі і Расіі аб узаемным прызнанні віз.
- Колькасць самазаяных грамадзян у Мінскай вобласці расце: у параўнанні з мінулым годам яна павялічылася на 17,2 %.
- Віктарыны, кіналекторы і спартыўныя турніры арганізуюць для сталічных школьнікаў на канікулах.
- У Полацку на новай вытворчасці віна плануецца стварыць каля 80 рабочых месцаў.
- Цэнтр па прадухіленні каранавіруснай інфекцыі будзе працаваць падчас правядзення Алімпійскіх і Паралімпійскіх гульняў летам 2021 года ў Токіа.

Ёсць рэзерв

«ЯДЗЕРНАЯ» КАР'ЕРА

Як рыхтуюць будучых атамшчыкаў

Мінскі энергетычны каледж штогод будзе рыхтаваць па спецыяльнасці «Электрычныя станцыі» па 30 студэнтаў-бюджэтных, а ў БНТУ сёлета з'явілася новая спецыяльнасць «Праектаванне і эксплуатацыя АЭС». Усяго ж з 2013 па 2020 год у краіне выпушчана ўжо больш за 950 спецыялістаў, больш за 30 % з іх працуюць на пільноўцы будаўніцтва станцыі. Чаму настолькі важная высокая кваліфікацыя персаналу для работы на атамнай станцыі, дзе і як рыхтуюць спецыялістаў і што чакае іх пасля вучобы? Адказы на гэтыя пытанні падчас круглага стала ў БелТА далі эксперты.

Паводле вопыту МАГАТЭ

Кадровы патэнцыял, неабходны для паспяховага развіцця атамнай галіны, у Беларусі ўжо сфармаваны — на такім меркаванні сшыліся ўсе удзельнікі круглага стала. Аднак краіна працягне падрыхтоўку новых спецыялістаў, каб стварыць прафесійны рэзерв для ядзернай энергетыкі.

Расшэнне аб падрыхтоўцы ўласнага персаналу для ядзернай прамысловасці было прынята яшчэ ў 2007-м, да зацвярджэння ідэі будаўніцтва Беларускай АЭС. Мінэнерга сумесна з НАН Беларусі ацанілі, якія спецыялісты для гэтага спатрэбяцца. Пры гэтым эксперты разумеюць, што «закрыць» усе пазіцыі маладымі спецыялістамі не атрымаецца. Абавязкова спатрэбіцца каля 70 ключавых тэхнічных спецыялістаў з практычным вопытам работы на АЭС, нагадала Лілія ДУЛІНЕЦ, намеснік дырэктара Дэпартамента па ядзернай энергетыцы Міністэрства энергетыкі.

СТАР. 3

Свая справа

ЗБЕГЧЫ Ё... ГЛЫБІНКУ

Гараджанін пераехаў у вёску і стаў фермерам

Сяргей АЛАВЯННІКАЎ нарадзіўся ў Мінску, дзе правёў большую частку свайго жыцця. У вёсцы Вугалец, што на Пухавічыне, яго бацькі купілі невялікі дамок — маці параіла яе знаёмая. І жанчына прыехала сюды, каб паглядзець, што гэта за вёска.

Яе проста зачаравалі тутэйшыя мясціны.

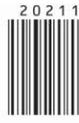
СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

2 0 2 1 1 >

9 771990 763008

Парламенцкі дзённік

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА:

«ВАЖНА ПАЧУЦЬ УВЕСЬ СПЕКТР МЕРКАВАННЯЎ»

«Задачы, якія нам трэба будзе вырашаць у найбліжэйшы час, наўпрост звязаныя з падрыхтоўкай Усебеларускага народнага сходу, які павінен стаць платформай для абмеркавання пытанняў, што маюць лёсавызначальнае значэнне для будучыні Беларусі», — сказаў перад адкрыццём чарговага пасяджэння чацвёртай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі яе старшыня Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА.

Юлія БелТА

«Спробы сарваць распачаты агульнанацыянальны дыялог не спыняюцца»

Ён заўважыў, што ў грамадскую дыскусію, разгорнутую ў рамках падрыхтоўкі да форуму ва ўсіх рэгіёнах, уключаюцца ўсё больш беларусаў, прадстаўнікі практычна ўсіх слаёў грамадства, эксперты, найбуйнейшыя грамадскія аб'яднанні, бізнес-саюзы.

«Разам з тым спробы сарваць распачаты агульнанацыянальны дыялог не спыняюцца. З падачы шэрагу заходніх дзяржаў і некаторых бездаказных замежных палітыкаў абстаноўка ў краіне бесперапынна нагнаецца, гучаць заклікі да развалу эканомікі, а вулічныя акцыі набываюць усё больш радыкальны характар, — адзначыў спікер. — Органы ўлады, дзяржаўныя служачыя і звычайныя людзі, для якіх лёс Беларусі не проста гук, падвяргаюцца жорсткаму псіхалагічнаму ціску. Галоўнай ахвярай маніпуляцый пры гэтым становіцца моладзь — студэнты, школьнікі, якіх ініцыятыры масавых беспарадкаў проста чыніцца выкарыстоўваюць для рэалізацыі сваіх палітычных амбіцый».

Вельмі важна, лічыць Уладзімір Андрэйчанка, што абсалютная большасць беларусаў захоўвае спакой і здольнасць цвяроза ацэньваць сітуацыю.

«Дзякуючы іх уважанай, адказнай пазіцыі і выразным дзеянням праваахоўнікаў у інтэрнэт-правакатараў не атрымліваецца прывесці краіну ў хаос і анархію, — сказаў ён. — Гэта пацвярджаецца і стабільнай работай аічных прадпрыемстваў, і асноўнымі вынікамі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь за дзевяць месяцаў».

«На сустрэчах з выбаршчыкамі трэба знаходзіць агульную мову»

Парламентарый звярнуў увагу на тое, што беларускай эканоміцы ўдалося забяспечыць рост ВУП пасля яго прасядання ў першым паўгоддзі, назі-

раецца паступовае ажыўленне гаспадарчай дзейнасці, захоўваецца рост у сельскай гаспадарцы і будаўніцтве, пазітыўную дынаміку дэманструе прамысловая вытворчасць, мяцця стаёўчае сальда ў знешнім гандлі.

Спікер ніжняй палаты падкрэсліў, што на ўсіх, хто прымае сёння рашэнні ў дзяржаве, уключаючы парламентарыяў, ляжыць каласальная адказнасць.

«Нам ні ў якім разе нельга ўпусціць кантроль над сацыяльна-эканамічнай сітуацыяй. Трэба трымаць руку на пульсе і ведаць, чым жыўць працоўныя калектывы. Бо забастоўка правалілася, паколькі людзі выдатна разумеюць, што яе наступствы цяжка ўдарыць найперш па іх саміх. І мы павінны іх падтрымаць і словам, і справай», — сказаў ён і заклікаў калег на сустрэчах з выбаршчыкамі «вучыцца чуць адно аднаго і знаходзіць агульную мову».

Пры гэтым засяродзіцца, на думку парламентарыя, трэба на рэальных праблемах, якія кроўна датычацца кожнага грамадзяніна Беларусі. Ён нагадаў і пра неабходнасць удзелу ў падрыхтоўцы пакета бюджэтна-падатковага законапраектаў на наступны год не толькі профільных камісій Палаты прадстаўнікоў, але і ўсяго дэпутацкага корпуса.

«Вельмі адказнай задачай з'яўляецца і фарміраванне сацыяльна-эканамічнай палітыкі на чарговае пяцігоддзе, — дадаў Уладзімір Андрэйчанка. — З улікам тых падзей, якія сёння скальняюць свет, цалкам відавочна, што нам спатрэбіцца прыняць шэрагу прынцыпова новых рашэнняў. Перспектывы росту нацыянальнай эканомікі наўпрост залежаць ад таго, наколькі эфектыўна мы зможам задзейнічаць унутраны, перш за ўсё, інтэлектуальны патэнцыял».

Падрыхтоўка сацыяльна-эканамічнай стратэгіі развіцця краіны і дыялог па дасягненні грамадскай згоды — працэсы цесна ўзаемзвязаныя, паколькі краевугольным каменем тут з'яўляецца прынцып сацыяльнай дзяржавы, ад якога кіраўніцтва Беларусі не адмовіцца, заявіў старшыня Палаты прадстаўнікоў.

«Правільнасць такой пазіцыі пацвярджае і аналіз прапановы, якія сёння актыўна гучаць на рэгіянальных дыялогах пляцоўках. Таму ў гэтую дыскусію неабходна ўцягнуць як мага больш неабябавых грамадзян і перш за ўсё тых людзей, якія адказна выконваюць свой грамадзянскі і прафесійны абавязкі, забяспечваючы тым самым эканамічны суверэнітэт нашай дзяржавы, — сказаў ён. — Важна пачуць увесь спектр меркаванняў, бо ў комплексе яны ўяўляюць сабой аб'ектыўны зрэз тых праблем, запытаў і чаканняў, якімі жыве сучаснае беларускае грамадства. Іх дэтальнае вывучэнне дазволіць нам больш выразна сфармуляваць пералік задач, на якія неабходна звярнуць асаблівую ўвагу ў выбарчых акругах і ў ходзе нашай заканатворчай дзейнасці».

Дадатковая сацыяльная абарона для шматдзетных

Менавіта прыняццём сацыяльнай дзяржавы пацвярджае законапраект «Аб змяненні законаў па пытаннях пенсійнага забеспячэння і дзяржаўнага сацыяльнага страхавання», які дэпутаты Палаты прадстаўнікоў прынялі ўчора ў другім чытанні.

«Дадзены законапраект аб'ядноўвае тры праекты законаў, два з якіх былі ўнесены на веснавую сесію і прыняты ў першым чытанні, і трэці наступіў у Палату прадстаўнікоў у жніўні з Савета Міністраў Беларусі, — паведаміў журналістам дэпутат Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы і сацыяльных пытаннях Павел СІЛЬЧОНАК. — Дакументам прагледжваецца сацыяльная абарона і правы шэрагу грамадзян, у першую чаргу шматдзетных сем'яў, грамадзян з інваліднасцю і сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей з інваліднасцю, таксама закраёна занятых у сферы аграэкспарту, рамеснікаў і шэраг іншых катэгорый грамадзян».

Размова не толькі пра магчымасць назапашваць пенсію індывідуальным прадпрыемлікам, але і аб праве не плаціць страхавы ўнёсак у перыяд, калі працоўная дзейнасць па пэўных прычынах не вядзецца, удакладніў парламентарый.

Для маці, якія выхоўваюць чацвяры і больш дзяцей, а таксама маці або бацькаў дзяцей-інвалідаў прапануваецца скараціць працоўны стаж для налічэння працоўнай пенсіі. Акрамя таго, павялічваецца пенсійная надбавка да сацыяльнай пенсіі для маці або бацькаў, якія выхоўваюць дзяцей з інваліднасцю і працоўны стаж якіх перавышае 20 гадоў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Прыярытэты

ДРАЙВЕРЫ РОСТУ

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь Раман ГАЛОУЧАНКА наведаў ААТ «Белшына».

Юлія БелТА

Гадчас свайго візиту на бабруйскае прадпрыемства кіраўнік урада пабываў на заводах буйнагабарытных шын і звышбуйнагабарытных шын. Зараз тут рэалізуецца некалькі інвестыцыйных праектаў. Адзін з перспектывыных кірункаў — стварэнне

цэльнаметалакордных шын радыяльнай канструкцыі з пасадкавым дыяметрам да 63 цалюў. У свеце існуе толькі тры вытворцы, якія на гэтым спецыялізуюцца, і «Белшына» ў спісе чацвёртага. На тэрыторыі СНД аналагаў такой вытворчасці няма.

Пасля знаёмства з рэалізацыяй інвестпраектаў прэм'ер-міністр правёў нараду з кіраўніцтвам «Белшыны», дзе быў разгледжаны ўвесь комплекс пытанняў развіцця прадпрыемства, яго далейшай трансфармацыі.

— Праекты, рэалізаваныя на «Белшыне», былі дастаткова фінансаваёмістыя, — адзначыў прэм'ер-міністр. — На жаль, не вельмі добра складалася рыначная сітуацыя, якая б дазволіла хутка вярнуць сродкі. Мы разгледзілі, за кошт чаго магчыма было б гэта зрабіць хутчэй. Разлічваем, што той кантракт, які рэалізуецца па пастаўках кар'ернага самазвала, даць штуршок і дазволіць рухацца далей больш упэўнена. Пэўныя пралікі на этапе планавання гэтага праекта былі, але яны не катастрофічныя і зараз выпраўляюцца.

На пытанне карэспандэнта «Звязды», ці здольна прадпрыемства самастойна фінансава аздаравіцца, кіраўнік урада адзначыў:

— Прадпрыемства ў стане самастойна абслугоўваць свае даўгі. Гэта звычайная практыка, усе прадпрыемствы развіваюцца за кошт заёмнага капіталу. І «Белшына» ў стане абслугоўваць свае пазыкі і крэдыты. Трэба працаваць над тым, каб зніжаць даўгавую нагрукну. Гэта адна са стратэгічных задач, якая стаіць перад прадпрыемствам. За апошні год нагрукна не вырасла і гэта добры знак. Нейкай дапамогі ад дзяржавы на дадзены момант прадпрыемству не патрабуецца.

Кіраўнік урада таксама адзначыў, што перад бабруйскім вытворцам шын стаіць пэўныя выклікі, якія звязаны з неабходнасцю стратэгічнай трансфармацыі галіны. Трэба паляпшаць аперацыйны прыбытак, па новаму выбудоваць палітыку продажаў.

— Гэта тая канкрэтная работа, якая, магчыма, не бачна, але яна вельмі важная і знаходзіцца на кантролі ва ўрадзе, — падкрэсліў Раман Галоўчанка. — Мы не ўмешваемся ў гаспадарчую дзейнасць прадпрыемства, але маніторым і глядзім за тым, каб якасна планавалася работа. Ніякай «надзвычайшчыны» тут няма. «Белшына» — знакавае для краіны прадпрыемства, адзін з найбуйнейшых вытворцаў шын не толькі ў СНД, але па шэрагу пазіцый і ў свеце. Таму да гэтага прадпрыемства асабліва ўвага. І мы вельмі сур'ёзна сочым за тым, каб яно мела выразныя і зразумелыя прогнозы свайой работы на найбліжэйшы год.

На прадпрыемстве асвоена вытворчасць болей чым 300 мадэляў шын. За апошнія тры гады на серыйную вытворчасць было пастаўлена каля 70 новых тыпарамераў шын. Асноўнымі рынкамі збыту з'яўляюцца Расія і Украіна, усяго экспартныя пастаўкі ажыццяўляюцца больш чым у 60 краін свету. Перад прадпрыемствам пастаўлена задача павышаць экспартныя продажы, скарачаць дэбторскую залежнасць, павышаць хадзімасць шын. Менавіта такі павінен быць стымул для росту вытворчасці і папаўнення абаротнымі сродкамі.

Генеральны дырэктар ААТ «Белшына» Андрэй БУНАКОў перакананы, што рэзервы для росту ёсць:

— Апошнія месяцы нашай работы якраз і даказваюць, што «Белшына» здольная генерываць прыбытак. Зразумела, што складана разлічвацца пры такой пазыковай нагрукну, але работа збалансаваная. Мы можам своечасова разлічвацца з даўгамі, загрузіць вытворчасць на больш высокім узроўні і пры гэтым знізіць запасы нават на такім фоне. Вядома, нас стрымлівае пэўная сітуацыя, якая складалася на знешніх рынках. Але тым не менш за апошнія тры-чатыры месяцы мы ў лаўтара раза выраслі ў аб'ёмах рэалізацыі. Драйверам росту для «Белшыны» з'яўляецца наш завод звышбуйнагабарытных шын. Наша задача — рэалізаваць праекты і загрузіць абсталяванне па максімуме. А таксама суправаджаць наш прадукт, бо ён мае патрэбу ў пэўным сэрвісе. Адным словам, перспектывы для росту ёсць.

Налі ЗІГУЛЯ.

г. Бабруйск.

ВЕДАЦЬ СІТУАЦЫЮ З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Праблем з медыкаментамі і сродкамі індывідуальнай аховы няма

Пра гэта паведаміла старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА падчас нарады з медыкамі ў фармаце відэаканферэнцыі.

«Калі будучы ўзнікаць нейкія пытанні, мы з вамі на сувязі, — перадае словы старшыні Савета Рэспублікі да кіраўнікоў устаноў аховы здароўя БелТА. — Буду ўключацца штотыднёва, каб ведаць сітуацыю з першых вуснаў, хоць валодаю інфармацыяй штотдзённа».

Паводле звестак прэс-службы Савета Рэспублікі, асноўныя тэмы мінулай гутаркі — работа медыцынскіх устаноў краіны ва ўмовах COVID-19, меры эпідэміялагічнага рэагавання, забеспячэнне медыкаў ахоўнымі сродкамі, рэзерв

медыкаменту, гатоўнасць ложкавага фонду ляжэбных устаноў і лагістыка перамяшчэння пацыентаў з рэгіянальных лячэбных устаноў ва ўстановаў з больш высокім узроўнем аказання меддапамогі.

Наталля Качанова звярнула ўвагу на работу устаноў рознага ўзроўню — ад ФАПаў да рэспубліканскіх цэнтраў.

«Трэба прымаць усе меры для таго, каб аказаць кваліфікаваную дапамогу людзям. Мяркуючы па вашых справаздачах, у кожным рэгіёне ў нас дастаткова свабодных месцаў у бальніцах. Там, дзе не патрабуецца стацыянарнае лячэнне, пацыенты павінны атрымліваць кваліфікаваную медыцынскую дапамогу амбулаторна», — адзначыла Наталля Качанова.

Гэта важна!

ЗАСЦЕРАГЧЫ СЯБЕ І БЛІЗКІХ

А не шкодзь!

Білі рыбу токам,

чым нанеслі прыродзе велізарны ўрон

Пацярпела ад току фаўна ракі Сож у Слаугарадскім раёне. Там «адзначыліся» двое браканьераў, жыхароў Чавусы і Магілёва. Раніца яны вярталіся на машыне дадому. Патрабаванне інспектараў спыніцца для праверкі не выканалі, па дарозе сталі выкідаць з аўто доказы віны — ператваральнікі току, вясло, ручку сачка з правадамі.

Вось толькі рыбу выкінуць не змаглі, бо яе аказалася няма — ажно 206 асобін (у асноўным шупчак). Апраўданы браканьераў заўсёды выглядаюць недарэчна: то рыбу яны купілі, то знайшлі... Пазней затрыманыя ўсё ж сказалі праўду. Цяпер ім трэба будзе кампенсаваць нанесеную прыродзе шкоду — залпаціць каля 2,5 трысячы базавых велічынь.

Яшчэ адзін выпадок затрымання з электравудай адбыўся на рацэ Заходняй Бярэзіна ў Валожынскім раёне. Праўда, тут браканьераў яшчэ толькі-толькі «разматаў» забароненую прыладу і не паспеў здабыць рыбы. Нягледзячы на гэта яго таксама чакае кримінальная адказнасць. Акрамя кампенсацыі шкоды за ўлоў, сам факт здабычы рыбы з дапамогай электралавальнай прылады цягне сур'ёзнае пакаранне — буйны штраф, арышт, абмежаванне або пазбаўленне волі.

Як расказалі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету, здабыча рыбы электралавальнай прыладай — адзін з самых варварскіх спосабаў браканьерства. Што ўявіце сабой так званая электравуда? На самай справе гэта сачок з правадамі, па якіх ідзе ток ад звычайнага аўтамабільнага акумулятара. Напружанне на выхадзе можа дасягаць 1500 вольт, а радыус дзеяння — больш за дзесяць метраў.

З дапамогай электравуды браканьеры за кароткі перыяд вычэрпваюць з вадаёма сотні асобін рыбы. Але гэта далёка не ўся шкода, якая наносіцца водным рэсурсам: вялікая колькасць «зачэпленай» токам рыбы ідзе на дно, а ацалелыя асобіны губляюць здольнасць да ўзнаўлення. Часам рыба выжывае, але атрымлівае калецтва — ад маланкавай сутаргі ў яе можа скрывацца пазваночнік. Пад уздзеяннем току гиньць і больш дробныя водныя насельнікі — жучкі, жабы, планктон, водарасці.

Таму пры разліку шкоды, нанесенай прыродзе электрабраканьерамі, прымяняецца пяціразовы памнажальны каэфіцыент. Выніковая сума прад'яўляецца да выплаты парашульнасці, і незаконны набытак становіцца для іх сапраўды «залатым». Тыя, хто бярэ ў рукі электравуду, выдатна ведаюць, чым гэта можа скончыцца, бо Дзяржінспекцыя неаднаразова паведамляла пра такія парушэнні і іх наступствы.

Ірына СІДАРОК.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У краіне ад грыпу на сёння прывіта 35,3% насельніцтва. Усяго сёлета плануецца прывіць не менш за 40% усіх грамадзян і не менш за 75% тых, хто знаходзіцца ў групе рызыкі. Аб гэтым расказала начальнік аддзела гігіены, эпідэміялогіі і прафілактыкі Міністэрства аховы здароўя Іна КАРАБАН.

— Гэтага дастаткова для эфектыўнай прафілактыкі захваральнасці на вострыя рэспіраторныя інфекцыі, у тым ліку на грып. Перыяд вакцынацыі звычайна доўжыцца з 1 верасня да 1 снежня, але мы імкнёмся таго, каб прывіць насельніцтва раней, бо бачым да гэтага вялікую зацікаўленасць і неабходнасць. Вельмі высокі попыт з пачатку перыяду вакцынацыі быў на платныя вакцыны, якія хутка скончыліся, нягледзячы на тое, што іх закупілі ў большай колькасці ў параўнанні з мінулымі сезонамі.

Іна Карабан адзначыла, што па колькасці захворванняў на вострыя рэспіраторныя інфекцыі ў цяперашні час мы знаходзімся

на неэпідэмічным узроўні, хоць і адзначаецца невялікі рост.

— Асноўную долю захварэлых складаюць дзеці — 54%. Што датычыцца тых, хто ўваходзіць у групу павышанай рызыкі — гэта дзеці ва ўзросце ад шасці месяцаў да трох гадоў, дзеці і дарослыя з хронічнымі захворваннямі, тыя, хто стаіць на дыспансерным уліку, асобы ва ўзросце ад 65 гадоў, цяжарныя жанчыны, медыцынскія работнікі і іншыя. Таксама вакцынацыя патрэбна работнікам такіх сфер дзейнасці, як адукацыя, гандаль, грамадскае харчаванне, транспарт, камунальная сфера і іншыя.

Загачыцца аддзялення імунапрафілактыкі Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Вераніка ВЫСОЦКАЯ акцэнтавала ўвагу на тым, што ў краіне ад грыпу зараз вакцынавана больш за 85% медыцынскіх работнікаў і больш за 80% тых, хто працуе ва ўстановах з кругласутачным рэжымам знаходжання: гэта дзіцячыя дамы, школы-інтэрнаты і іншыя.

— Цяпер вельмі актуальная і прафілактыка рэспіраторных захворванняў, у тым ліку карана-

віруса. Важна памятаць і выконваць пэўныя меры: па-першае, трымаць сацыяльнае дыстанцыю не менш за метр-паўтара, а таксама прытрымлівацца прынцыпу сацыяльнага дыстанцыявання — абмежаваць колькасць сацыяльных кантактаў па-за межамі дома на 75% і на рабоце мінімум на 25%. Таксама важна насіць і, калі трэба, мяняць маску, перыядычна мыць рукі з мылам. Усё гэта дазволіць значна скараціць колькасць выпадкаў заражэння рэспіраторнымі інфекцыямі, у тым ліку грыпамі і каранавірусам.

Вераніка Высоцкая заўважыла, што захаванне гэтых мер прафілактыкі цяпер вельмі важнае, бо ёсць бессімptomныя захварэлыя і тыя, у каго захворванне на каранавірус і грып знаходзіцца ў інкубацыйным перыядзе. Яны лічаць сябе здаровымі, таму знаходзяцца ў грамадстве. Пажылым людзям і тым, хто мае якое-небудзь хронічнае захворванне, неабходна прытрымлівацца больш жорсткага варыянта сацыяльнага дыстанцыявання і абмежаваць кантакты настолькі, наколькі гэта магчыма.

У гэты перыяд асабліва важна надаваць увагу комплекснаму

і рацыянальнаму харчаванню, ад гэтым расказала загадчыца аддзела грамадскага здароўя і сацыяльна-гігіенічнага маніторынгу Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Анастасія КОСАВА.

— Рацыён павінен утрымліваць паўнаватасную колькасць бялкоў, тлушчаў, вугляводаў, мікра- і макразэлементаў. Трэба аддаць перавагу збожжавым, гародніне і садавіне, якія з'яўляюцца крыніцай кліяткі, таксама імбіру, куркуме, лімо-ну, кісламалочным прадуктам, мясу, рыбе. Вельмі важна ўжываць тлушчы, таму аддаваць перавагу чырвонай рыбе і курным яйкам. Не варта забываць і пра неагазіраваную ваду, піць у дзень прыкладна 1,5-2 літры. Калі тосць захварэў на грып або іншыя вострыя вірусныя інфекцыі, яго ежа ў разгар захворвання павінна быць лёгкая, найлепш — прыгатаваная пры дапамозе пары, каб залішне не нагрузіць арганізм. Варта есці часта і маленькімі порцыямі, а таксама абмежаваць ужыванне спецыі і солі.

Дар'я ШЛАПАКОВА.

«ЯДЗЕРНАЯ» КАР'ЕРА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Такім чынам яшчэ ў 2008-м была распрацавана спецыяльная Дзяржаўная праграма падрыхтоўкі кадраў для ядзернай энергетыкі на 2008—2020 гады. Падчас навучання спецыялістаў у Беларусі абіраюцца на міжнародны вопыт у сферы падрыхтоўкі персаналу, а таксама на веды, якія закумуляваны ў Міжнародным агенстве па атамнай энергіі (МАГАТЭ).

— Пры рэалізацыі сваёй ядзерна-энергетычнай праграмы Беларусь выкарыстоўвае метадалагічны падыход «Вежы», які спецыяльна распрацаваны МАГАТЭ для краін, дзе будучыя першы рэактар. Гэта метадалогія праду-гледжвае стварэнне адпаведнай інфраструктуры ядзернай энергетыкі, якая павінна быць развіта па 19 кірунках. І адзін з іх — падрыхтоўка персаналу. Гэты аспект чырвонай ніткі праходзіць праз усе кірункі работы на АЭС, дзе патрабуюцца спецыялісты адпаведнай кваліфікацыі. Менавіта таму пытаннем падрыхтоўкі персаналу надаецца самая пільная ўвага. — падкрэсліла Лілія Дулінец.

Для АЭС і энергасістэмы

З 950 спецыялістаў, якіх падрыхтавалі ў Беларусі па пяці асноўных спецыяльнасцях, трэцяя частка трапіла на пляцоўку будаўніцтва АЭС, яшчэ адна — у арганізацыі, звязаныя з ядзернай энергетыкай і крыніцамі ініцыюючага выпраменьвання. Астатнія — у сумесных з ядзернай энергетыкай галінах. Цяпер профільную адукацыю, звязаную з работай у ядзернай галіне, атрымліваюць каля 500 студэнтаў.

— Толькі сёлета на АЭС прыйшлі 32 спецыялісты са ста выпускнікоў. Перадавік у гэ-

тым кірунку — БНТУ. Цяпер патрэбы станцыі ў кадрах задаволены цалкам, як і ўсёй энергасістэмы краіны, — расказаў Мікалай МАРУДА, кансультант у праграму вышэйшай адукацыі Міністэрства адукацыі.

У межах плануемай ледзьве не на стагоддзе работы АЭС актуальнымі застаюцца пытанні перыядычнай ацэнкі бяспекі ядзерных энэргаблокаў, вывад з эксплуатацыі, абходжанне з адпрацаваным палівам і іншыя. Таму патрэба ў навучанні спецыялістаў і паліўнай інфраструктуры ядзернай энергетыкі існуе і надалей.

Згодна з праграмай на 2021—2025 гады, 30 навучэнцаў будуюць атрымліваць сярэдняю спецыяльную адукацыю ў Мінскім энергетычным каледжы па спецыяльнасці «Электрычныя станцыі». Гэта дазволіць у будучым мець рэзерв спецыялістаў да 500 чалавек. Гаворка ідзе ўжо пра выпускі 2025—2030 гадоў, удакладніў Мікалай Маруда.

За час дзеяння Дзяржпраграмы БНТУ выпускаў 187 інжынераў-энергетыкаў па спецыяльнасці «паратурбінныя ўстаноўкі АЭС», з якіх амаль сто размеркаваны на работу на атамную станцыю. Тут жа працуюць і выпускнікі іншых кафедраў універсітэта.

— У рамках Дзяржпраграмы мы пашырылі лабараторную базу, закупілі сучаснае абсталяванне. За дастойную работу МАГАТЭ падарыла ўніверсітэту адмысловы трэнажор для выцубы, — падзяліўся Мікалай КАРНІЦКІ, загадчык кафедры «Цеплавых электрычных станцыяў» энергетычнага факультэта БНТУ. — Мы і самі вывучыліся, і студэнтаў вычылі, падрыхтавалі звыш 15 дапаможнікаў пад

Грыфам Мінадукацыі, неаднаразова павышшы кваліфікацыю ў розных ядзерных цэнтрах. Навы студэнты праходзяць практыку на дзеючых АЭС, набываюць адпаведны вопыт.

Час дыктуе новыя ўмовы, і ў рамках існуючай спецыяльнасці прафесіяналам стала «цесна». Таму сёлета ва ўніверсітэце з'явілася спецыяльнасць «Праектаванне і эксплуатацыя АЭС». «Неўзабаве станцыя запрацуе, і мы павінны быць гатовыя яе эксплуатаваць», — патлумачыў Мікалай Карніцкі.

З 2016 года ў рамках Дзяржпраграмы працуе вучэбна-трэніровачны цэнтр АЭС. Яго работу высока ацанілі эксперты з МАГАТЭ і будучыя раіца падобную практыку іншым краінам, падкрэсліў Аляксандр ЕРЫН, намеснік начальніка вучэбна-трэніровачнага цэнтру БелАЭС:

— Мы распрацавалі ўсе неабходныя патрабаванні да вучэбна-трэніровачных сістэмаў, вучэбнай дакументацыі і тэхнічных сродкаў навучання. У прыватнасці поўнамаштабны трэнажор, на якім эфектыўна вучаць персанал блочнага пульта кіравання і іншыя лакальныя трэнажоры.

Штогод у цэнтры праходзяць практыку да сотні студэнтаў.

Ірына СІДАРОК.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Егіпет, Эфіопія і Судан пагадзіліся аднавіць дыялог па пляціне на Блукітым Ніле

Перамовы па пляціне «Адраджэнне» аднаўляюцца праз амаль тры месяцы пасля іх прыпынення. Пра гэта паведаміла Міністэрства водных рэсурсаў і ірыгацыі Егіпта. Адпаведная дамоўленасць была дасягнута на праведзенай у рэжыме відэаканферэнцыі сустрэчы кіраўнікоў МЗС і міністэрстваў водных рэсурсаў і ірыгацыі трох краін. «Егіпет пацвердзіў на сустрэчы важнасць дасягнення пагаднення аб прынцыпах запавянення і эксплуатацыі пляціны, якое абароніць агульныя інтарэсы трох краін і забяспечыць іх патрэбы ў вадзе», — адзначаецца ў заяве ведамства. Ба-кі дамовіліся, што Судан у тым-са ж годзе старэйшай этапа новага раўнда перамоў арганізуе тыднёвыя кансультацыі, падчас якіх бакі засяродзяць асноўную ўвагу на пераглядзе практычна фінальнага пагаднення. Дакладныя тэрміны перамоў пакуль не абвешчаны.

Эрдаган падаў у суд на Charlie Hebdo

Прэзідэнт Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган падаў у суд на французскі сатырычны часопіс Charlie Hebdo за публікацыю яго карыкатуры на вокладцы, паведамляе тэлеканал TRT. Чарговы нумар выдамога выданым вышэйш за карыкатурай на Эрдагана, аўтары якога імкнуліся паказаць чытачам, што паводзіны турэцкага кіраўніка далёкія ад нормаў ісламскай этыкі. Сам турэцкі прэзідэнт завіў на гэта, што «ворагі ісламу», якія апублікавалі карыкатуру, «утопцяць у балоце нянавісці і варожасці». Паводле інфармацыі тэлеканала, іск у пракуратуру Анкары супраць кіраўніцтва часопіса падаў ад імя Эрдагана яго адвакат Хусейн Айдын. У яго заяве сказана, што публікацыя часопіса не адпавядае

маральным і этычным прынцыпам журналістыкі, паняццю «свабода слова», а таксама парушае гонар і годнасць турэцкага лідара.

NASA знайшло ваду на Месяцы

Стратасферная абсерваторыя інфрачырвонай астраноміі SOFIA выявіла следы вады на сонечным боку Месяца. Дагэтуль падобнае лічылася немагчымым. «Дадзенае адкрыццё сведчыць аб тым, што вада можа распаўсюджвацца па ўсёй месяцовай паверхні, а не толькі ў халодных, зацёмненых месцах», — адзначылі ў NASA. Вада была знойдзена ў кратары Клава, размешчаным у Паўднёвым паўшар'і Месяца. «Пакуль невядома, ці зможам мы выкарыстоўваць яе як рэсурс. Пошук вады на Месяцы мае ключавое значэнне для нашых даследчых планаў у рамках праграмы Artemis (запланаваная на 2024 год высадка амерыканцаў на Месяц)», — напісаў у «Твітэры» дырэктар NASA Джым Брайдэнстайн. Выкарыстоўваць знойдзеную ваду як рэсурс насамрэч будзе няпроста — пакуль што яе канцэнтрацыя на Месяцы ў 100 разоў меншая, чым у пустыні Сахара.

Добрая акцыя

ЖАНЧЫНЫ СТВАРАЮЦЬ АЛЕІ МАЦІ

Актыўісткі Беларускага саюза жанчын высадзілі ў кастрычніку сотні дрэў па ўсёй краіне. У знак адзінства, міру і згоды на некаторых дрэвах завязвалі зялёна-чырвоныя стужачкі.

— Па ініцыятыве прэзідыума БСЖ у гэтым годзе ў рамках тыдня маці аб'яўлена рэспубліканская акцыя «За Беларусь!», — сказала на адкрыцці рабнавай алей ў Слоніме старшыня Беларускага саюза жанчын **Алена БОГДАН**. — У ёй прымаюць удзел актыўісткі жаночага руху, жанчыны розных сфер дзейнасці і прафесій, якія выступаюць за захаванне міру і стабільнасці ў краіне.

Між іншым, толькі на Гродзеншчыне больш за 700 дрэў нядаўна ўпрыгожылі населеныя пункты. Дэзвятнаццаць бярозавых, рабінавых, кляновых,

Актыўі Саюза жанчын Салігоршчыны высаджае сасновыя дрэвы.

туевых, ліпавых алей закладзены ва ўсіх рэгіёнах Прыпяцця.

— Пасадка дрэў — гэта пасланне ў будучыню, бо яны будуць радаваць сваёй прыгажосцю нашых дзяцей і ўнукаў, — упэўнена **лідар жаночага руху Воранаўшчыны Алена**

ЯСТРЭМСКАЯ. — Жанчыны павінны заўсёды несці творчы і пазытыўны пачатак. Гэтаму спрыяе і закладка алей.

26 бярозак з'явіліся 26 кастрычніка на праспекце Энергетыкаў і ў Астраўцы:

«Жанчыны нашага краю — за мірнае спакойнае жыццё ў Беларусі і ўпэўненасць у заўтрашнім дні, — сказала **лідар жаночага руху Астравеччыны Наталля БАНІЦЭВІЧ** падчас пасадкі бярозавай алей. — Жанчыны кожнага раёна далучыліся да добрай кастрычніцкай акцыі».

Штогод 14 кастрычніка ў Беларусі адзначаецца Дзень маці, заснаваны Указам Прэзідэнта ў 1998 годзе па ініцыятыве

Беларускага саюза жанчын. Да правядзення Дня маці прымеркаваны і Тыдзень маці, падчас якога па ўсёй краіне праводзяцца святочныя мерапрыемствы — сустрэчы, конкурсы вершаў і сачыненняў, выстаўкі дзіцячай творчасці, святочныя канцэрты, вечары адпачынку. Арганізавана ўшанаванне шматдзетных і маладых маці, віншаванне пажылых жанчын, якія пражываюць у дамах-інтэрнатах, дамах для ветэранаў, якія знаходзяцца ў шпітальных сястрынскага догляду, наведванне дому адзіночкіх пажылых жанчын. Традыцыйна да Дня маці прымеркаваны пасадкі кастрычніцкіх алей Маці.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

Сацыяльная абарона

БЮДЖЭТ ПРАЖЫТАЧНАГА МІНІМУМУ ПАВЯЛІЧЫЦА

«Дзіцячыя» выплаты
таксама падраснуць

31 лістапада ў Беларусі будзе павялічаны бюджэт пражытачнага мінімуму. Гэты паказчык вырасце з Br256,1 да Br258,11 і будзе дзейнічаць да канца студзеня 2021 года, паведамляе БелТА. Памеры бюджэту пражытачнага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва і па асноўных сацыяльна-дэмаграфічных груп зацверджаны пастовай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ад 23 кастрычніка 2020 года № 95.

БПМ у сярэднім на душу насельніцтва ўстаноўлены на 0,8 % вышэй у параўнанні з нарматывам, які дзейнічае з 1 жніўня да 31 кастрычніка, адзначаюць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны. Памеры бюджэту пражытачнага мінімуму па асноўных сацыяльна-дэмаграфічных груп наступныя:

- ✓ працаздольнае насельніцтва — Br285,68;
- ✓ пенсіянеры — Br195,15;
- ✓ студэнты — Br248,06;
- ✓ дзеці ва ўзросце да трох гадоў — Br165,18;
- ✓ дзеці ад 3 да 6 гадоў — Br228,85;
- ✓ дзеці ад 6 да 18 гадоў — Br278,16.

Уключаныя ў сістэму сацыяльнай абароны розныя надбаўкі і павышэнні, а таксама асобныя сацыяльныя выплаты, якія вылічаюцца ў залежнасці ад памеру БПМ, таксама змяняцца прапарцыянальна росту бюджэту пражытачнага мінімуму. Гэта памеры дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, сацыяльныя пенсіі, даплаты пенсіянерам ва ўзросце 75 гадоў і старэйшым, якія атрымліваюць пенсіі ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, дапамогі па догляду за інвалідамі I групы альбо за асобай, якая дасягнула 80-гадовага ўзросту, надбаўкі і павышэнні да пенсій, якія прадугледжаны для асобных катэгорый пенсіянераў. Гэтыя выплаты павялічваюцца суразмерна росту БПМ на 0,8 %.

У прыватнасці, з 1 лістапада павялічыцца памер дзіцячых дапамог.

✓ Аднаразова дапамога пры нараджэнні першага дзіцяці цяпер складзе Br 2581,1 (10 БПМ).

✓ Пры нараджэнні другога і наступных дзяцей — Br 3613,54 (14 БПМ).

✓ Аднаразова дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у арганізацыях аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці, з лістапада будзе выплачвацца ў памеры Br 258,11.

Штомесячная дапамога сем'ям на дзяцей, старэйшых за тры гады, з асобных катэгорый сем'яў, якія вызначаюцца заканадаўствам, складзе:

- * на дзіця-інваліда — Br 180,68;
- * на іншых дзяцей у сям'і — Br 129,06.

ЗБЕГЧЫ Ў... ГЛЫБІНКУ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Мая матуля вырасла ў дзіцячым доме, дзе цяжка было знайсці месца, каб адпачыць, пабыць адной. А тут усю краіну лесе, паблізу няма суседзяў, паўсюдна спакой і цішыня. Пазней на ўчастку пабудавалі вялікую, адмысловую жылую пабудову, а старую знеслі, — згадвае Сяргей Алаваннікаў. — Маці вельмі баялася, што пасля яе смерці сядзіба прыйдзе ў заняпад, маўляў, тут кожная дошчачка кранута маёй рукою.

Сяргей Алаваннікаў мае добрую кватэру ў Мінску, дзе жыве сям'я. Але больш як два дні не можа там знаходзіцца — цягне ў Вугалец. Мой суразмоўнік прывычны да сялянскай працы. У свой час маці і айчыны, калі пераехалі ў гэтую вёску, завялі коз, трусю, свіней, кароў, нутры ды іншую жывёнасць. Вядома, хлопец дапамагаў ім упраўляцца з хатнімі клопатамі. Больш таго, ён вельмі палюбіў прыроду, гэты ціхі і спакойны куточак, без якога і цяпер не ўявілае свайго жыцця.

У фермера цяпер гектар зямлі, дзе пабудаваны памяшканні для шматлікай птушкі і жывёлы. У шэрагах утрымліваюцца тры розныя пароды, у тым ліку і экзатычныя для Беларусі.

— Я пачынаў з дзесяці жывёлін, а цяпер іх цяжка злічыць. Труссадоўля — вельмі клопатная справа,

якая патрабуе асаблівых ведаў. Вушастыя вымагаюць карпатлівага догляду, для іх абавязкова вакцынацыя, паколькі яны схільныя да шматлікіх хвароб. Калі даўней ім можна было даваць траву, агародніну, то цяпер ад той жа капусты ў гэтых жывёл раздувае жываты. Гаспадар купляе для сваіх гадаванцаў спецыяльны камбікорм. Дапамагае Сяргею Міхайлавічу дзяглядаць за жывёламі Наталля Зялецкая.

— Я дырэктар фірмы, а Сяргей Міхайлавіч мой намеснік, — жартуе яна. — А калі сур'ёзна, то варта ведаць усе нюансы абыходжання з трусамі, усё рабіць з любоўю. Да кожнага трэба індывідуальны падыход, як да дзяцей.

Мяса трусой фермер здае оптам — гандляваць на рынку не стае часу. Прадукцыю набываюць і пункты грамадскага харчавання. Купляюць мяса трусой жыхары вёскі, Пухавіцкага раёна, індывідуальныя прадпрыемальнікі.

А яшчэ фермер супрацоўнічае з некалькімі навукова-даследчымі інстытутамі, дзе на яго гадаванцах выпрабавваюць вакцыны і лекі ад розных хвароб. Хтосьці скажа, што гэта негуманна. Але дзякуючы даследаванням, магчыма, удалося выраставаць жывёлы не аднаго чалавека.

— А вось тут у мяне стаіць свінаматка, прывяла дзевяць пара-

сят, аднаго пакінуў сабе, астатніх разабралі людзі.

У другім хлечуку рожаюць два агромністыя белыя кабаны, дзесьці па 400 кілаграмаў кожны. «Гэта мясная парада», — растлумачыў гаспадар.

У абавязкі жанчыны ўваходзіць і даенне кароў.

— Яны айчынай чорна-стракатай пароды. Добрыя рагулі, даюць шмат малака. Цяпер дзюхо запуская, бо ў снежны яны будуць цяліца. А так надойваю па 25 літраў у дзень ад кожнай. З малака робім тварог дзедаўскім спосабам — адтопляем у печы. Для атрымання масла выкарыстоўваем механічную «круцёлку». А ў двары ў спецыяльных вальерах кудадха незлічона колькасць нясушак. Які карыстаюцца попытам у шматлікіх спажывцоў.

Фермерскую прадукцыю ахвотна купляюць жыхары вёскі. Ёсць пастаянныя кліенты, якія робяць папярэднія заказы. Акрамя таго, вясюльцы ўдзячныя фермеру і за тое, што ён забяспечвае іх гноем па прымыльных цэнах, ды яшчэ і дастаўляе ўгнаенне на сваім транспарце.

— А вось гэта лежабокі, — усміхаецца Сяргей Міхайлавіч і паказвае на паўлінаў. — Трымаю для прыгажосці.

Гэтыя велічныя птушкі любяць семачкі, зерне, яблыкі. Апошніх у

садзе дастаткова: плодзювыя дрэвы прывівае сам гаспадар.

На ўскрайку саду знаходзіцца пчальнік — усёго сямнаццаць вулляў. Мёд фермер збірае летам — з кожнага доміка ў залежнасці ад надвор'я бывае і па дваццаць кілаграмаў: рапсавы, лугавы, грэцкі. Воддаль у невялікай сажалцы плавае рыба. Калісьці Сяргей Алаваннікаў запусціў сюды малькоў карпа.

— А яшчэ Сяргей Міхайлавіч любіць збіраць грыбы, лавіць рыбу — непадалёк працякае чысцоткая рака Волпа, дзе водзіцца і шчупак, і сом, і лешч, — кажа **старшыня Турынскага сельвыканкама Святлана ХАРЫТОНЧЫК**. — Ён таксама і заўзяты палюўнічы.

Сапраўды, пра гэта сведчаць шматлікія атрыбуты і здобытыя трафеі. Падчас палявання яго суправаджаюць верныя памочнікі — эстонскі ганчак Лайм і рускі ганчак Флейта.

— А ці ёсць намер пашырыць сваю гаспадарку? — пацікавілася ў Сяргея Алаваннікава на развітанне.

У адказ ён паказаў будынак, які стаіць асобна, дзе фермер плануе стварыць аграасадзібу і ўжо прыступіў да яе ўладкавання. «Прыязджайце праз два гады, — запрасіў ён. — Тут можна будзе адпачыць і папарыцца». А гэты гаспадарлівы і руплівы чалавек не прывык адступаць ад задуманага і паслядоўна дабіваецца сваёй мэтаю.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

СЯМ'Я — ТОЕ МЕСЦА, КУДЫ ЧАЛАВЕК ВЯРТАЕЦЦА ЗНОЎ І ЗНОЎ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Начальнік упраўлення на-роднасельніцтва, Гендарнай і сямейнай палітыкі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Марына АРЦЁМЕНКА:

— Сапраўды, вельмі важна павышаць прэстыж бацькоўства. Беларускія таты становяцца ўсё больш прасунутымі ў выхаванні і развіцці дзяцей. Апошнія даследаванні Белстата паказалі, што таты на роўні з мамамі ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы дзяцей да школы, баўленні вольнага часу. Мы падтрымліваем такія настроі шляхам развіцця грамадскіх ініцыятыў, розных асветніцкіх, навучальных праграм для бацькоў. Сёння ўся сістэма, якая выбудавана ў інтэ-рэсах сям'яў з дзецьмі — нацыя-нальны здытак дзяржавы. Але мы разумеем, што ніякі сацыяль-на-эканамічны меры не дадуць эфекту, калі не будзем думаць пра ўмацаванне інстытута сям'і, калі ў грамадстве не будзе мянцка стаўленне да сям'і, сямейных каш-тоўнасцяў. Вядома, тут асабліваю ролю адыгрываюць сродкі маса-вай інфармацыі. У сувязі з гэтым у праграму «Здароўе народа і дэ-маграфічная бяспека» на наступ-ны перыяд закладзена значная колькасць мерапрыемстваў па развіцці інфармацыйнай прасто-ры ў гэтым кірунку. Гаворка ідзе аб павышэнні ў грамадстве прэсты-жу сямейнага ладу жыцця, сям'яў з некалькімі дзецьмі. Аб развіцці краіны мяркуюць па становішчы сям'і і стаўленні да яе дзяржавы. У Беларусі сёння, у адрозненне ад многіх іншых краін, увесь перыяд водпуску па доглядзе за дзіцём да 3 гадоў аплачваецца. На закана-даўчым узроўні дадзена права самой сям'і вызначаць, хто будзе знаходзіцца ў такім водпуску. Гэ-та права можа быць выкарыстана не толькі мамай, але і бацькам,

бабуляй, дзядулем. Больш за тое, заахвочваецца роўнасць бацькоў і выхаванні дзяцей. Прычым на бацьку, калі ён знаходзіцца ў адпа-чынку, распаўсюджваецца тыя ж гарантыі і льготы, што і на маці.

Сістэма дзяржаўных дапамог уключае 11 выплат, і іх памер і-стотны.

Доктар гістарычных навук, прафесар кафедры сацыяльнай камунікацыі факультэта філасо-фіі і сацыяльных навук Беларус-кага дзяржаўнага ўніверсітэта Ірына КАЛАЧОВА:

— Нягледзячы на тое што дзяржавай зроблена нямала для падтрымкі сям'і, мы назіраем за тым, што адбываецца ў краіне, з вялікай трывогай. Як старэйшае пакаленне, адчуваем велізарную недапрацоўку стасункаў з мо-ладдзю. Інфармацыйна-камуніка-цыйныя тэхналогіі апырэдзілі нас, жывых носбітаў ведаў, майстрына ведаў, вопыту, і ў гэтым ёсць наш бовевы пункт. Сям'я — гэта апора і база, тое месца, куды чалавек вяртаецца зноў і зноў. Таму і пры-рытэты павінны быць вызначаны ў нашай краіне адпаведныя. Мы сёння шмат гаворым пра тое, што зрабілі для ўмацавання інстытута сям'і і яе каштоўнасцяў. Гэта ўсё правільна. Але ж трэба мець ней-

кую больш дакладную стратэгію. Якія пасылы сёння ў інфармацый-най прасторы? Гэта шматдзетныя сям'і. Я кожны дзень сустракаюся са студэнтамі і разумею, што гэ-ты пасыл ім не падабаецца. Ім не хочацца мець шмат дзяцей і за-водзіць сур'езныя адносіны, я ўжо не кажу пра заключэнні шлюбу. Моладзь нацэле-на на атрыманне адука-цыі і пошук свайго месца ў свеце. Але наша задача прыдумаць, што мы ма-жам даць маладым такое, каб яны засталіся тут, у краіне, хацелі ў Беларусі развівацца, ствараць сям'і і нараджаць дзяцей, каб палюбілі сваю радзіму.

Сёння кіраўніцка-адмініст-рацыйныя рэсурсы, эканамічная, псіхалагічная і сацыяльная падтрымка дзяржавы павінны быць накіраваны на шырокую праслойку мэтавых груп жыхароў нашай краіны. Аналіз работы з сям'ёй паказвае, што прырытэт дзяржавы і дзяржаўных рэсурсаў скарэктраваны на сям'я, якія знаходзяцца ў зоне рызыкі, зоне асацыяльных прабл. Але ж калі добрая сям'я распадаецца, і мама адна гадуе дзіця — гэта ж таксама

зона рызыкі. Таму варта сфакуса-вацца на дапамозе нармальным і добрым сям'ям. Я маю на ўвазе маладыя сям'і на этапе фарміра-вання сямейнай ідэнтычнасці, на этапе нараджэння першага дзіцяці і наступных дзяцей, на этапе ста-лення дзяцей і пакідання імі баць-коўскага дому і на этапе жыцця пажылой сямейнай пары. У такіх сям'ях ёсць унутраны рэсурс для засваення аказваемай ім дапамогі і стварэння грамадска карыснага прадукту — а менавіта выхавання адукаваных людзей з высокім уз-роўнем здароўя. Гэта ўнёсе істот-ны ўклад у грамадскае развіццё і развіццё нашай дзяржавы.

Настаяцель Усіхсвяскага прыхода Мінска протаіерэй Фё-дар ПОУНЫ:

— Вяном прыроды робіць нас не фізіялогія, якая вяртаецца ў зям-лю, а дух, які па прыродзе адзіны з духам Бога. Наяўнасць гэтага ду-

ў прырытэце над прыватным. Яны разумелі, што для таго, каб жыц-цё на зямлі працягвалася, трэба захоўваць матрыцу, сістэму. Гэта робіць і прырода, і калі мы па-рушаем яе раўнавагу, то здараецца катаклізм. Сям'я — гэта таксама матрыца, якая дае базу для раз-віцця індывідуальнасці. Семі забя-печваюць наша грамадства індыві-дуальнасцямі ў сілу непаўторнасці кожнага роду. Неабходнай чысці-ні, вернасці, захаванню сямейнай сістэмы і яе каштоўнасцяў вучыць сям'я. І калі яна гэтага не дала, то разумення прырытэту цэлага над прыватным чалавек не ўсведамляе і ніколі не будзе ведаць, нашога яму дзяржава — ён проста не здо-лее любіць радзіму. Сёння мы назі-раем трагедыю разводу і сацыяль-нага сіроцтва ў нашай дзяржаве, якая набыла нацыянальны маш-табы. Забараняць разводы і аборт-ы неэфектыўна. Значна больш эфектыўна вучыць людзей захоўваць чысціню і вер-насць. Але як гэта зрабіць? Трэба вярнуць духоўнасць і выхаванне дзяцей, гэта ляг-чэй чым выпраўляць плады амаральнасці. Школа ўжо даўно не выхоўвае, а толькі аказвае адукацыйныя па-слугі. Бачу выйце ў прыві-ванні каштоўнасцяў і трады-цый людзям з дзяцінства. Наша нацыя заснавана на хрысціянскіх каштоўнас-цях, любові адно да адна-го, міласэрнасці, павазе да старэйшых, дапамозе ма-лодшым, працы і самадзі-цціліне. Таму без залішняй

талерантнасці трэба вярнуць у шко-лы вывучэнне Евангелія — як кнігі маральных асноў продкаў. Тады ў нашлага народа будзе правільнае разуменне хрысціянскага жыцця, будучы правільна расстаўлены пры-рытэты.

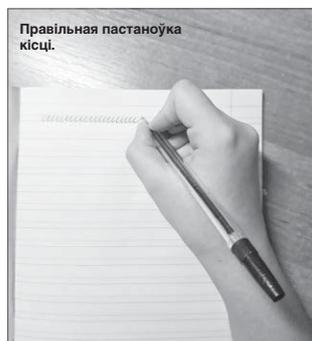
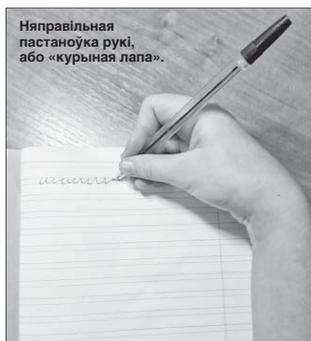
Наталля ТАЛІВІНСКАЯ. Фота Яна ХВЕДЧЫНА.

Бацькам на заметку

Як з «калякі-малякі» выгадаваць «каліграфіста»

Каб прыгожа пісаць ручкай, трэба правільна есці лыжкай

Незлічоныя пропісі і размалёўкі, якія прадаюцца ледзьве не на кожным рагу і закліканы дапамагчы дашкольніку падрыхтаваць руку да пісьма, справа, безумоўна, добрая. Але ж адных толькі дапаможнікаў недастаткова, каб дзіця навучылася прыгожа пісаць. Малыя чудоўна абводзяць элементы літар па пункціры, аднак уласныя «палачкі» і «кручочки» атрымліваюцца надзіва няроўныя, з няправільным нахілам, рознай вышыні і шырыні. Чаму так адбываецца, і што рабіць, раіць Таццяна КУЛАШЧЫК, настаўнік-дэфектолаг Цэнтра карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі.

Перш за ўсё, трэба звярнуць увагу на тое, як малы трымае ручку. Часта дзеці захопліваюць яе чатырма пальцамі — гэтак «курынай лапай». Калі малыя згаіваюць кісць рукі ўнутр, гэта не толькі абцяжарвае сам працэс напісання, але і робіць літары або роўнымі, або з нахілам у адваротны бок. Нагадаю, што правільна напісаныя літары злёгка нахіляюцца да правага верх-няга куточка радка. Рука, якая «вісціць у паветры» замест таго, каб ляжаць на ста-ле, таксама хутка стамляецца і піша не-прыгожыя літары. Калі вы бачыце ў свайго

малага ўсе гэтыя памылкі, то колькі б ён выводзіў пропісі, каліграфічныя ўменні ў яго значна не палепшацца.

Пачынаць рыхаваць руку да пісьма трэба не з пропісяў у чатыры-пяць гадоў, а значна раней, і з... лыжкі. Так, карані праблемы пачынаюць прарастваць з моманту, калі дзіця толькі вучыцца трымаць сталовыя прыборы, яшчэ да года. І першы важны крок: навучыць дзіця ўтрымліваць лыжку правільна. Калі малы да трох гадоў утрымлівае лыжку ў кулаку, — гэта першы крок да прапедэўтычных мерапрыемстваў.

Прапедэўтыка ў адукацыі — уводны курс, які дазваляе каротка азнаёміцца з асноў-нымі паняццямі, прынцыпамі і падыхода-мі, якія ў далейшым будуць засвойвацца больш глыбока і сістэматычна. Так і тут. Неабходна прывучаць дзіця захопліваць, набіраць кашу, суп і, не разліўшы іх, дано-сіць да рота. Далей па праграме дзіцячага садка малых вучаць карыстацца відэль-цамі і нават нажом. Гэта садзейнічае ўсве-дамленню розных відаў захопу, развівае зрокавую матарыку і зрокава-маторную каардынацыю.

Другі крок: умець правільна размалёў-ваць прадметы. Падчас выканання заданню па мастацкай дзейнасці важна, каб рука малага правільна ўтрымлівалася фламастар, аловак, крэйд і ляжала на лісце паперы, а не «вісела ў паветры». Самым маленькім можна прапанаваць малываць «клубочкі» і «траўку», праводзіць прамыя і косыя лініі, якія аб'ядноўваюць прадметы на розных ад-легласцях.

Важна вучыць дзіця ўтрымліваць кісць рукі прама і выконваць ім гэтыя «косыя махі». Падчас замалёўвання дзіця нано-сіць кароткія і доўгія лініі. Кароткімі яно запаўняе прастору па контуры выявы, доўгімі — астатняе поле ў іх сярэдзіне. Нахіл гэтых ліній (і доўгіх, і кароткіх) павінен быць аднолькавы, крыху наўскаска, адрозніваецца толькі іх даўжыня. Мена-віта такія лініі і стануць правобразамі вя-лікіх і маленькіх літар.

Навучыць свайго дашкольніка правільна трымаць ручку і размалёўваць прадме-ты, а таксама сачыць, каб рука ляжала на ста-ле і не загіналася ўнутр. І тады ў школе ў вас будзе вучыцца не «каляка-маляка», а маленькі «каліграфіст», почыркама якога ўсе будуць захапляцца.

Запісала Ірына СІДАРОК. ЗВЯЗДА

«Такіх мужчын, як Алег Молчан, адзін на мільён»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Раскажыце, як вы пазнаёміліся з Алегам?

— Я вучылася ў Беларуска-дзяржаўным педуніверсітэце на музычна-педагагічным факультэце і пачынала сама складаць песні, спяваць. Патрэбна была аранжыроўка для песні. Пыталася ў знаёмых, да каго можна звярнуцца. Мне кажуць, маўляў, у «Песнярах» ёсць Алег Молчан. Шчыра, я здзівілася. «Песняроў» лічыла небажыхарамі, і сітуацыя, што музыкант такога ансамбля выконвае замовы маладых артыстаў, здавалася па меншай меры дзіўнай. Я прыйшла, мы пагаварылі. Алег ужо тады пакарыў мяне сваім абаяннем, усмешкай. Ён вырашыў паказаць мне свае творы і ўключыў запіс песні «Маргарыта». Восць туг я закахалася ў яго і як у музыканта.

— Гэта легенда або праўда, што з дня знаёмства вы не расставіліся?

— Праўда.

— Як бацькі ўспрынялі вашы адносіны?

— Добра. Яны адразу адчулі, што Алег вельмі надзейны чалавек. І не памыліліся.

— Алег Молчан не адразу пачаў пісаць для вас песні. Не было крыўдна?

— Канешне, не. Тое, што мы з Алегам адразу сышліся, гэта былі, перш за ўсё, адносіны мужчыны і жанчыны. І мяне гэта задавальняла, таму што такіх мужчын адзін на мільён. Песні я і сама тады пісала. Кожны з нас быў самадастатковы як творчы чалавек, таму нам і было цікава разам. Але калі Алег падарыў мне першую песню, я ў той жа момант адмовілася ад сваіх кампазітарскіх амбіцый, таму што песні Алега лепшыя. Алег заўсёды ведаў сабе цану і перш чым пачаць пісаць для мяне, прыглядаўся, наколькі я сур'ёзны чалавек, для мяне творчасць — лад жыцця ці так, забаўка. У выніку ў нас атрымаўся выдатны тандэм — Алег пісаў музыку, я — словы да многіх нашых песень.

— У 90-я гады вы выступалі не толькі на канцэртных пляцоўках, але і ў начных клубах Масквы і Мінска. Наврвы там былі яшчэ тыя. Не баіліся?

— Ніякіх эксцэсаў, на шчасце, не прыгада. Напэўна, таму што Алег заўсёды прысутнічаў на маіх выступленнях. У гэтым ён увесь — заўсёды клапаціўся пра сваіх блізкіх. Нават калі захварэў, задоўга да сакраментальнай фразы прафесара: «Прыводзьце ў парад свае справы!», Алег паклапаціўся аб маёй будучыні, перадаўшы аўтарскія правы на ўсе свае творы.

— Часам вас называюць спявачкай Ірыны Відвай, часам — жонкай Молчана, а бывала і так, што «Алег Молчан — яе муж». А вам як больш падабаецца? І хто быў гадоўні ў сям'і?

— Усё мае права на жыццё. Я ганарылася, калі мяне называлі яго жонкай, Алег ганарыўся, калі яго называлі маім мужам. Мне спадабалася, як вы, яшчэ не ведаючы, што ў мяне падвойнае прозвішча, файлы з нашымі агульнымі з Алегам інтэрв'ю падпісвалі «Молчаньы». Так больш ніхто нас не называе. Думаю, гадоўнага ў сям'і ў нас не было. Мы ўсё разам вырашалі, нават дыхалі ва ўнісон. Кажуць, нельга раставацца ў іншым чалавеку, ні да чаго добрага гэта не прывядзе. Напэўна, гэта праўда, калі раствараецца толькі хтосьці адзін. А мне здаецца, мы не проста растварыліся адно ў адным, мы сталі адным цэлым. У нас на ўсё супадалі погляды, нам падабалася адно і тое ж. Прый гэтым нам ніколі не было сумна і тым больш нецікава адно з адным.

— Уласна, таму зараз вы і працягваеце тое, што рабіў Алег у галіне абароны аўтарскіх правоў, і з'яўляецеся выконваючай абавязкі старшыні Аўтарскага савета

НЦЦУ і членам прэзідыума Еўразійскай канфедэрацыі таварыстваў праваўладальнікаў (ЕАКТП)?

— Для многіх гэта быў сюрпрыз. Некаторыя людзі чамусьці думалі, што я з Молчанам проста так, для прыгажосці. На самай справе, мы ўсё абмяркоўвалі, я дапамагала Алегаму. Неяк адразу так атрымалася, што на міжнародных канферэнцыях па аўтарскім праве мы выступалі кожны са сваёй тэмай і там мяне спраўды ніхто не ўспрымаў як жонку, якая прыхаля за кампанію з мужам. Алег зрабіў вельмі шмат для абароны аўтарскіх правоў кампазітараў, і я не хачу, каб уся гэтая тытанічная праца знікла з яго адыходам з жыцця, таму працягваю яго справу.

2019 год.

— Калісьці Алег казаў мне, што цяжка знайсці жанчыну, гатовую на тое, каб частку заробленых грошай інвеставаць у творчасць, а вы пагадзіліся.

— Таму што я — артыстка і выдатна разумее, якія ў нас выдаткі. Мы ў чымсьці, і часам нават шмат у чым, сабе адмаўлялі, усё грошы ўкладвалі ў творчасць. З часам у нас з'явілася свая студыя, спачатку працэсійная, а потым абсталяваная па апошнім слове тэхнікі.

— Ірына, а як вы спраўляліся з бытавымі клопатамі? Чула, быццам бы Алег быў вельмі пераборлівы ў ежы.

— Неяк лёгка ў нас атрымлівалася. А што датычыцца ежы, то, па-першае, ён любіў добрую кухню, па-другое, для яго была важная эстэтыка. Незадоўга да яго сыходу я зразумела, у чым справа. Аказваецца, па лініі бацькі яго прадзед — граф. А даведаліся мы пра гэта ад сваякі Алега, якая працуе ў РНПЦ анкалогіі і радыяцыйнай медыцыны імя Аляксандрава. Яна знайшла ў сямейным архіве старыя дакументы.

— Не раз чула, як музыканты казалі, што «Молчан умее знайсці грошы». І нават зайздросліваю фразу: «Молчан — вельмі багаты чалавек».

— Алег умеў зарабляць. Умеў знаходзіць партнёраў для правядзення канцэртаў. Але калі ў 90-я бізнесмены лёгка зараблялі і некаторыя лёгка расставаліся з грошамі, то ўжо даўно ўсё не так. «Вельмі багаты» — гэта гледзячы з кім і з чым параўноўваць. Наша сям'я добра забяспечаная, у тым ліку таму, што мы абодва працавалі. І ведаеце, Алег заўсёды з задавальненнем тратыў грошы, не быў прагным чалавекам. Адносна фінансаў у нас такая філасофія: чым лягчэй выдаткоўваеш, тым больш зарабляеш.

— Упершыню анкапацыентам Алег стаў у 2009 годзе. Як вы рэагавалі на дыягназ?

— Мы не вельмі разумелі, наколькі ўсё гэта сур'ёзна, таму што ніхто даступна не растлумачыў, як гэта небяспечна. Больш за тое, у 2012 годзе Алега знялі з улёку. Праз чатыры гады хвароба вярнулася, амаль тры гады Алег змог пратрымацца дзякуючы таргетным прэпаратам. Молчан вельмі дзейны чалавек, ён актыўна і дысцыплінавана лячыўся, не ўпаў у роспач. Прызнаюся, што і горшыя сцэнарыі мы абмяркоўвалі, але не хацелі ў іх верыць. Менавіта за гэтыя, як аказалася, апошнія гады ён правёў свае аўтарскія канцэрты, напісаў цудоўныя песні.

Нават вясной мінулага года, калі хвароба ўчапілася ў яго мёртвай хваткай, ён не здаваўся.

— Апошнія пяць месяцаў жыцця мужа вы былі з ім неадлучна. Палапта ў Бараўлянах стала вашым вымушаным домам, які Алег называў жартам п'янерскіх лагерам.

— Не ўяўляю, як можна было пайншаму. Упэўнена, калі чалавек хварэе, яму важна, каб побач былі самыя блізкія. І мне так было спакойней. За гэты час я ні разу не засталася начаваць дома, старалася не адлучацца нават па нейкіх справах.

— Не ўсе людзі могуць прыняць такую хваробу, жыць годна, не разлаваўшыся на ўвесь свет: чаму гэта са мной адбываецца. Алег жа проста бездакорна прайшоў гэты шлях.

— Ён годна прайшоў усё жыццё. Гэта чалавек, які ніколі не шукаў, хто вінаваты, а рабіў сваю справу, падтрымліваў тых, хто слабіўся. У Бараўлянах да нас пастаянна прыходзілі сябры, калегі. І нават знаходзячыся там, ён папросту мог удакладніць у кагосьці, ці патрэбна дапамога.

— Як вам удалося выехаць на лядзненне ў Жэневу?

— Гэта было няпроста, і да сённяшняга дня мне здаецца, што мы спазніліся. Людзі памыляюцца, калі думаюць: ёсць грошы, можна ехаць за мяжу. Замежныя лекары вельмі ўважліва вывучаюць медыцынскую дакументацыю, якую ім рыхтуюць нашы спецыялісты. Усё лета мы не маглі з'ехаць менавіта таму, што замежнікаў не задавальнялі вынікі абследавання, аналізу. А грошы былі: усё выдаткі ўзяла на сябе ЕАКТП.

Нават калі мы прыехалі, амаль тыдзень жылі ў гатэлі, яшчэ на месцы Алега даабследавалі. Прагноз лекараў быў 50 на 50. Яны казалі, што для свайго стану Алег трымаецца вельмі добра, адзначалі яго моцную прагу да жыцця. У медыцынскай справаздачы швейцарскі доктар падкрэсліў: «Мяне вельмі ўразіў яго добры агульны настрой, нягледзячы на доўгую гісторыю прагрэсуючай меланомы».

А 12 кастрычніка Алег казаў мне: «Ірачка, у нас жа дзень вясяллы, паехалі на экскурсію». І мы здзейснілі аўтамабільнае падарожжа па Жэневе. У гэтым горадзе знаходзіцца штаб-кватэра Суветнай арганізацыі інтэлектуальнай уласнасці, і ў той час там ужо былі дакументы на прадстаўленне Алега да ўзнагароджання залатым медалём CAUV.

У клініцы Алег адразу ўлюбіў у сябе увесь персанал. Калі медыкі даведаліся, што мясцё Молчан — кампазітар, яны знайшлі яго музыку на YouTube. Вельмі рада, што апошнія дні Алег прабыў у такой камфортнай і прыемнай абстаноўцы. У швейцарскіх лекараў мне спадабаліся два «залаць правільны»: пацыент не павінен адчуваць боль, родных трэба інфармаваць пра ўсё ў максімальна даступнай і далікатнай форме. Таксама доктар у той жа справаздачы адзначыў, што «лячэнне спадара Молчана, несумненна, было палегчана прысутнасцю яго жонкі, якая аказвала яму пастаянную падтрымку.

Гэта было вельмі важна для яго апошніх дзён». Мне няцяжка было яго даглядаць. Хвароба ўсё роўна яго не перамагла: за дзень да смерці ён стаў на трэнажоры, паранейшаму жартавалі, абмяркоўвалі планы.

«Мне здаецца, мы не проста растварыліся адно ў адным, мы сталі адным цэлым. У нас на ўсё супадалі погляды, нам падабалася адно і тое ж».

— Ірына, як вам удалося так сябе трымаць у руках, самай арганізаваць пахаванне?

— Разумела, што на мне вялікая адказнасць, трэба было годна яго праводзіць. Нягледзячы на тое, што ён памёр у суботу, тэлефанавала з Жэневы, і шмат пытанняў атрымалася ўладзіць дыстанцыйна. Не люблю публічных слёз. Так склалася, што мы з Алегам тры разы развітваліся: у 2009-м, 2016 годзе і незадоўга да смерці. Кожны раз ён казаў пра тое, што нельга ўпадаць у дэпрэсію, у слёзы. Трэба працягваць жыць і працаваць. Для мяне зараз самая важная праца — зрабіць усё для таго, каб людзі памяталі кампазітара Алега Молчана, каб гучала яго цудоўная музыка. Менавіта гэта дапамагае мне жыць, напэўнае сэнсам кожны дзень. А што датычыцца слёз, то не такая ўжо я жалезная. Вядома, плакала. Я магла выйсці на пяць хвілін з палаты, выцерці слёзы і вярнуцца з усмешкай. Ведаю, што Алег мае слёзы не дапамагі б, а толькі знервавалі.

— За гэты год вам удалося зрабіць неверагодна шмат. Прайшлі два канцэрты да 55-гадовага юбілею кампазітара, створаны яго сайт. Пра апошнія падзеі раскажыце самі.

— У мінулыя нядзелю ў Белдзяржфілармоніі прайшоў канцэрт памяці Алега Молчана «Там, высока». Праграму я склала так, каб паказаць усё грані яго таленту: прагучалі не толькі любімыя песні, але і харавыя творы, фартэп'яныя п'есы. У канцэрце адбылося сем прэм'ер! Алег яшчэ ўлетку працаваў, пісаў музыку. І сёння хачу сказаць дзякуй публіцы, якая сабралася, нягледзячы ні на што, ушанавала памяць кампазітара і вельмі цёпла прымала ўсіх артыстаў.

У Жэневе на прагульцы. Кастрычнік 2019-га.

У дзень смерці Алега, 26 кастрычніка, на доме, у якім прайшлі яго дашкольныя гады, адкрылі мемарыяльную дошку. Гэта работа творчага тандэма скульптараў Волгі Нячай і Сяргея Аганавы. Яны вельмі дакладна і далікатна ўвасобілі ў бронзе вобраз Алега Молчана.

— Чаму вы абралі дом, дзе ён нарадзіўся, а не той, дзе жыў апошнія гады?

— Ён вельмі любіў нашу кватэру ў Пакроўскім квартале і ўвесь гэты зручны і камфортны раён. Але я абрала вуліцу Ракаўскую, таму што там фарміраваўся яго характар. Ён наогул любіў тую частку горада, дзе Ракаўская, Траецкая, плошча Свабоды. Да таго ж, гэта цяпер папулярныя турыстычныя месцы, а я хачу, каб Алега памяталі як мага больш людзей.

Аксана ЯНОЎСКАЯ.

Фота з асабістага архіва Ірыны ВІДАВАЙ-МОЛЧАН.

Ёсць пытанне

БЯЗДЗЕТНЫЯ... ПА ЎЛАСНЫМ ЖАДАННІ

Ці ва ўсім яны не маюць рацыі?

Даслоўна англійскае слова «чайлдфры» перакладаецца як «свабодны ад дзяцей». Так ва ўсім свеце называюць сябе людзі, якія свядома вырашылі не ставіцца бацькамі. Пазіцыя адмовы ад гэтай, здавалася б, закладзенай у кожным патрэбы выклікае хвалю асуджэння — на форумах, дзе збіраюцца чайлдфры, заўсёды можна сустрэць хейтараў, якія абвінавачваюць «свабодных ад дзяцей» у эгаізме, спахывецкім стаўленні да жыцця і наогул ва ўсіх смяротных грахах. Але чаму некаторыя людзі прыходзяць да такога рашэння? І што пра усё гэта думаюць псіхологі?

АДКУЛЬ ЯНЫ ЎЗЯЛІСЯ

Прыхільнікі філасофіі чайлдфры — прадстаўнікі самых розных прафесій, з розным жыццёвым вопытам і ўзроўнем адукацыі. Падобныя погляды на пытанне дзетанараджэння могуць выказаць як юныя хлопцы і дзяўчаты, так і дарослыя жанчыны і мужчыны, як людзі вельмі забяспечаныя і паспяхова, так і тыя, хто ўсё жыццё балансуе на краі фінансавай прорвы, як уладальнікі дэпламаў прэстыжных ВНУ, так і тыя, хто з цяжкасцю скончыў агульнаадукацыйную школу.

Існуе стэрэатып, што ў падобныя супольнасці ў сеціве аб'ядноўваюцца няшчасныя, адзінокія, псіхічна нездаровыя асобы, якія ненавідзяць усіх вакол.

— Перш за ўсё, далёка не ўсе чайлдфры сацыяфобы, якія праводзяць свой век у адзіноце, у пустой кватэры перад маніторам камп'ютара. Гэта могуць быць актыўныя жыццярэдасныя людзі, часта яны ўтвараюць пары і нават рэгіструюць шлюб з тымі, хто падзяляе іх погляды, — кажа сямейны псіхолог Кацярына АЛЁХІНА. — Ну, а працэнт псіхічных адхіленняў сярод тых, хто прытрымліваецца філасофіі «свабоды ад дзяцей», не вышэй і не ніжэй, чым сярод людзей, якія з'яўляюцца бацькамі.

Філасофія чайлдфры — зусім не параджэнне трэцяга тысячагоддзя, яе ўзрост — амаль сто гадоў. Больш за тое, чайлдфры — не вытворная «сытас» часоў, эпохі эгаізму і спахывецтва, тут хейтары не маюць рацыі. Усё акрамя адварот. Як пішуць сацыёлагі, што дападалі гэтае пытанне, ідэя «свабоды ад дзяцей» упершыню сфарміравалася ў канцы саракавых гадоў багатага на ўзрушэнні мінулага стагоддзя як адказ на дзве сусветныя вайны. А набыла мност-

ва прыхільнікаў пасля скідвання бомбаў на Хірасіму і Нагасакі. Сутнасць яе была такой: чалавечы жыццё абсяцэнена, а значыць, не варта нараджаць дзяцей: усё роўна ў гэтым няма ніякага сэнсу. У краінах былога Савецкага Саюза рух чайлдфры знайшоў паслядоўнікаў рэальна, у 1990-х таксама ў адказ на сацыяльныя ўзрушэнні і абсяцэнне чалавечага жыцця. Падсвядомы эмацыянальны пачынаў быць амаль такі ж: «Свет — небяспечнае, варожае чалавеку месца, і прыводзіць у яго дзяцей — жорстка». Ну, а развіццё сферы кантрацэпцыі спрасціла ўвасабленне ідэі ў жыццё.

У нашы дні, перш чым задумацца пра нашчадкаў, адказныя маладыя людзі часта імкнучыся дамагчыся пэўнага матэрыяльнага становішча, «устаць на ногі», каб мець магчымасць даць сваіму дзіцяці годныя ўмовы жыцця. Атрымліваецца гэта далёка не ва ўсіх, але ў любым выпадку спроба «падняцца наверх» патрабуе часу і намаганняў. Узрост дзетанараджэння ў жанчын абмежаваны, і калі ён мінуў, застаецца невялікая колькасць варыянтаў: экстракарпаратынае апладненне (дарагое і не заўсёды дае вынік), усынаўленне (да якога гатовая не кожная) і тая самая філасофія чайлдфры як спосаб прыняць тое, што немагчыма змяніць.

Яшчэ адна глабальная перадумова — свабода выбару, якая ёсць у сучаснай жанчыны ў большасці краін свету. Шляхі і спосабы самарэалізацыі ў кожнай канкрэтнай прадстаўніцы прыгожага полу могуць значна адрознівацца ад традыцыйных «добрая маці» і «выдатная гаспадыня» — магчыма, з прычыны асаблівага характару ёй проста патрэбны «іншы п'едэстал гонару». І гэта яе права, тым больш што гонарства ў наш час без агрэсіі або зневажальнага жалю ставіцца да жанчын, якія па тых ці іншых прычынах не сталі маці.

ШТО КАЖУЦЬ ПСІХОЛАГ

На пытанне «Яны наогул нармальныя?» псіхологі адказваюць: так, такое перакананне можа быць варыянтам нормы. Але толькі ў тым выпадку, калі на ўсіх трох узроўнях — розуму, эмоцый і паводзін — гэтая тэма для жанчыны не з'яўляецца «пункцікам», да якога яна вяртаецца зноў і зноў. Калі гэта варыянт нормы, жанчына здольная лагічна растлумачыць сваё рашэнне. У яе няма перажыванняў, праяў агрэсіі, негатывных эмоцый, калі яна чуе пытанне: «Ці ёсць у вас дзеці?» або: «Чаму ў вас да гэтага часу няма дзяцей?» Яе не раздражняюць цяжарныя і мамы з каляскамі. Яна зрабіла свой выбар.

Дарэчы, у тых, чый выбар усвядомлены, часцей за ўсё няма неабходнасці хадзіць на форумі ў іступаць у супольнасці чайлдфры.

— Наадварот, удзел у такіх групах можа стаць вырашэннем неўсвядомленай, падаўленай агрэсіі. Калі чалавек не цалкам упэўнены ў правільнасці свайго выбару, ён мае патрэбу ў пацвярджэнні: «Гэтаж я, як я, думаюць і іншыя, мае ідэі падзяляе мноства людзей». Часам агрэсіўнае нежаданне становіцца маці, напрыклад, можа мець у аснове моцнае жаданне нарадзіць дзіця, якое ніяк не можа ўвасабіцца ў жыццё, — кажа спецыяліст. — Прычынай могуць быць няўдачы ў выстройванні адносін з процілеглым полам, праблемы са здароўем або (вельмі часта ў маладых дзючат) страх не справіцца, не забяспечыць дзіця ў сілу недастатковасці фінансавых рэсурсаў. Дарэчы, нярэдка бывае, што васемнаццацігадовыя чайлдфры ў трыццаць становяцца кляпалівымі мамамі і татамі, што вельмі любяць сваё дзіця.

Але вернемся да прычын выбару «свабоды ад дзяцей». Іх мноства, адзначаюць спецыялісты. Напрыклад, так званая «бікар'ерная сям'я», дзе і муж, і жонка нацэлены ў першую чаргу на развіццё прафесійных і кар'ерных задач. Або дзіцячы вопыт дзючат, якія выраслі ў дэструктыўных сем'ях з эмацыянальна непрымальнымі адносіннямі паміж бацькамі і дзецьмі. Гэта можа быць няпоўная бацькоўская сям'я, дзе мама «паклала жыццё» на тое, каб вырасіць дзіцяці. Або занадта строгае выхаванне з мноствам забарон. Ці адсутнасць даверлівых адносін з мамай. Усё гэта становіцца тымі фактарамі, якія падштурхоўваюць жанчыну да рашэння не мець уласных дзяцей. «Маё дзяцінства не было шчаслівае, і я не хчу вяртацца да яго нават у іншай ролі, у ролі маці» — так можна вызначыць устаноўку, якую фармулюе жанчына ў гэтых выпадках.

Што датычыцца мужчын, якія вырашылі не мець дзяцей, псіхологі кажуць пра «сіндром старэйшых сыноў». Гэта адбываецца, калі з нараджэннем малодшых старэйшаму адмаўляюць у праве быць дзіцем: «Ты ўжо вялікі», «Ты старэйшы, ты павінен глядзець за малодшымі, дапамагаць ім, абараняць іх», «Ты будзеш дзяціцца з імі цацкамі і прысмакамі» і г. д. У гэтым выпадку будучы мужчына фармулюе ўстаноўку: «Малодшыя ў сям'і — гэта тыя, з кім прыйдзецца дзяціцца сваёй унікальнасцю». І ён вырашае не мець дзяцей, каб атрымаць ад жыцця тое, што не атрымаў у дзяцінстве. Часта такія мужчыны наогул не здольныя да доўгачасовых адносін і усё жыццё пазбягаюць шлюбу.

Калі ж кажаць пра несвядомыя ўстаноўкі, то тут псіхологі шукаюць адказ у самай ранняй гісторыі чалавека, які вырашыў адмовіцца ад мацярынства або бацькоўства. Шматлікія даследаванні пацвярджаюць, што на стаўленне да ўласнага мацярынства (або бацькоўства) уплывае стаўленне маці да дзіцяці яшчэ на этапе ўнутрывантробнага развіцця. Калі цяжарнасць была нежаданая або мела скажоныя матывы («атрымалася выпадкова», спосаб утрымаць каханнага, біялагічны гадзінік, «на-

раджаі, а то развядзёмся»), то праз шмат гадоў на падсвядомым узроўні гэта можа паспрыць выбару філасофіі «свабоды ад дзяцей» ужо дарослага сына або дачкі.

СЛОВА МАМАМ

Аліна нядаўна нарадзіла трэцяе дзіця, а яе старэйшая сястра Анастасія дзіцяці не мае і мець не плануе.

— Насця з пяшчотай ставіцца да пляменнікаў і яны шчыра любяць сваю цётку, — кажа Аліна. — Але ў сястры зусім іншы склад характару, яна фатограф, працуе на крутую кампанію, пастаянна падарожнічае па свеце і наўрад ці здольная праседзець дома больш за тыдзень. Неяк я пакінула з ёй маіх маленькіх сыноў на дзве гадзіны, і, калі прыйшла, зразу мела, што ёй было неверагодна цяжка з імі без мяне. Насця не створана быць маці, але ад гэтага яна не становіцца дрэнным чалавекам. Тым больш што я згодная з ёй па многіх пытаннях, якія мы часам абмяркоўваем, размаўляючы пра мацярынства.

Я таксама лічу, што нараджаць дзяцей, каб умацаваць сям'ю, — эгаістычна ў адносінах да дзяцей. Тым больш што дзеці не ўмацоўваюць сям'ю — гэта не больш чым стэрэатып. Сям'ю ўмацоўваюць агульны інтарэс, давер і ўменне слухаць і чуць адно аднаго. І ўжо сапраўды не варта нараджаць дзяцей, «каб не адчуваць сябе адзінокімі». Кіруючыся гэтым матывам, не варта заводзіць нават хатніх жывёл. Няправільных матываў мноства: «Ва ўсіх ёсць дзеці, і ў мяне таксама павіны быць», «Потым будзе позна», «Каб мама перастала пытацца, калі чакаць унукаў», «Каб павялічыць жылплошчу» і г. д. Усё гэта цягне за сабой будоўванне няправільных сувязяў паміж бацькамі і дзіцем. А адна з самых небяспечных, на мой погляд, устаноўка — «Я нараджу дзіця, і яно дасягне большага, чым я». Дзіця не абавязана выконваць вашы мары і не павіна становіцца заложнікам вашых псіхалагічных праблем.

— Навошта ж тады трэба нараджаць дзяцей?

— Я б сказала, няма чаго. Мне здаецца, правільны матыв — проста жаданне прывесці ў свет яшчэ адно жыццё. Адчуванне перапоўненасці пяшчотай і любоўю, якімі хочацца дзяціцца не толькі з мужам. Мне здаецца, усе адмоўныя ўстаноўкі пры нараджэнні дзіцяці звязаны з жаданнем нешта атрымаць. І калі бацькі гэтага не атрымліваюць ад дзяцей (а яны, хутчэй за ўсё, не атрымаюць тое, на што падсвядома разлічваюць), яны адчуваюць негатывныя эмоцыі, расчараванне. Ім здаецца, што роднае дзіця ім здрадзіла. Аб якіх здаровых адносіннах бацькоў і дзяцей можна казаць у гэтым выпадку? Правільная ўстаноўка на мацярынства або бацькоўства — гэта жаданне бескарысліва аддаць. Аддаць маленькаму чалавеку свае любоў, пашчоту і клопат. Калі гэта ёсць — у вас ёсць шанец стаць добрымі (чытай: шчаслівымі) бацькамі, а ў вашых дзяцей — вырасіць гарманічны сям'і, дзе яны будуць не клопатам і цяжкім крыжам, а неверагодным задавальненнем.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

ЗВЯЗДА

Фота Таццяны РУСЕЦКАЙ.

Юлія ЧЫНВЯКВУ:

«Дзеці — маё натхненне, бясконцая матывацыя і рэсурс»

Калі бачыш гэтую жанчыну, адразу падпадаеш пад яе абаяльнасць. Прыроджаная жаночкасць вабіць і прымушае моцны пол азірацца ўслед, а чароўныя элагантныя вобразы захапляюць і служача для беларускіх прыгажунь своеасаблівым стымулам у рабоце над сабой.

Сёння ў гасцях у «Сямейнай газетцы» — вядомая стылістка, гісторык моды, журналістка, а таксама маці пяцёрых дзяцей-мультатуй Юлія Чыновякву.

— Юлія, давайце пагаворым пра вашу дзейнасць, пра тое, з чаго ўсё пачалося...

— Спачатку я працавала як стыліст, да гэтага вучылася ў Школе моды і стылю Ірыны Ільінай, пасля ў Mai Старавойтавай у яе Fashion school. Аднак зразумела, што для мяне гэтага яшчэ недастаткова, хацелася глыбінні. Цікавіла менавіта гісторыя моды, а гэта шырокая сфера, якую я пачала вывучаць самастойна. З цягам часу ў мяне назапалася шмат ведаў, з'явілася жаданне дзяліцца імі. Так узнік праект «120 гадоў моды» — курс лекцый аб развіцці моды 1900—2020 гадоў (пасля, мяркую, з'явіцца і курс па больш раннім перыядзе). Для мяне вельмі важныя рэальныя адносіны, падабаецца, калі на лекцыі прыходзяць у добра падабраным вобразе, сама стараюся апранаць сукенкі і аксесуары ў стылі пэўнай эпохі. У планах — развіваць дзейнасць у кансультацыйным кірунку, гэта цяпер актуальна.

— Як думаеце, па што жанчыны прыходзяць на вашы сустрэчы, майстар-класы?

— Часцей за ўсё да мяне прыходзяць жанчыны, падпісаныя на мой Instagram. Яны ведаюць мяне завочна, ім падабаюцца мой стыль і філасофія прыгажосці, элагантнасць ды эстэтыка.

— Ведаю, што вы супрацоўнічаеце з Добрушскім фарфоравым заводам. Раскажыце, калі ласка, падрабязней, у чым сутнасць вашага ўдзелу?

— Гэта наш адзіны фарфоравы завод у Беларусі. Аднак, як ні дзіўна, многія пра гэта не ведаюць, і для мяне як для карэнай дабрушанкі такі факт сумны. Я раблю публікацыі ў акаўнтах сацыяльных сетках прадпрыемства, выкладваю фота посуду і апісанні да іх.

Многія мае знаёмыя зацікавіліся беларускім брэндам, а я пачала выкарыстоўваць элагантныя чайныя пары ў якасці падарунка на сваіх сустрэчах-лекцыях.

— Малая радзіма нека паўплывала на вашу фарміраванне як асобы?

— На мяне, безумоўна, вялікі ўплыў аказаў Добруш. Я вучылася ў мясцовай кавіцы, трэба дазволіць яму спрабаваць сябе ў гэтым. Малодшую Ізабэль у гэты момант пакінула на старэйшага сына, які прыйшоў са школы. Увогуле, я вельмі ўдзячная сваім дзецям, што ўжо магу на іх разлічваць. А яшчэ дзеці — маё натхненне, бясконцая матывацыя і рэсурс.

— Не баяліся асуджэння, непаразумення з боку родных?

— Спачатку асуджэнне было. Натуральна, для маленькага Добруша гэта ўвогуле быў шок. Усе адгаворвалі, але я была ўпартая. Калі з'явілася першае дзіця, мне было ўсяго 22 гады, і тады хвалевата меркаванне іншых. А потым перастала заўважаць і звяртаць увагу, хто што думае. Я разумею: гэта мае дзеці і яны назаўсёды будуць часткай мяне.

— Як атрыліваецца ў шматдзетнай мамы знаходзіць час для сябе і сваёй справы?

— Вядома, гэта патрабуе самаарганізацыі. Я шмат кніг прачытала па тайм-менеджменту. Хацела, каб быў нейкі баланс паміж работай і дзецямі. Калі разумею, што адбываецца перакос у нейкі бок, то адразу пераглядаю, што дзе не так. Цяпер у мяне досыць жорсткі графік. Аднак на кнігі стараюся заўсёды знайсці гадзінку, гэта звычайна адбываецца ноччу ці раніцай, пакуль усе яшчэ спяць, бо для чытання неабходная свежая галава — для мяне важна не колькасць прачытаных старонак, а ўсвядомленасць, з занатаваннем, падкрэсленнем, каб інфармацыя потым можна было прымяніць на сваіх лекцыях.

— Як вычыліся ў такі час, калі многія лічылі, што паступіць можна не толькі праз веды, а і за грошы альбо па блаце. За год да паступлення ў БДУ мяне як адну з найлепшых вучаніц накіравалі ў Мінск на сустрэчу, прымеркаваную да 80-годдзя Івана Шамякіна. Там я не толькі пазнаёмілася са слаўным пісьменнікам, узяла ў яго аўтограф, але пабачыла і іншых, выдатных мастастроў слова таго часу.

— Юлія, вы часта разбіраеце шкатулкі з упрыгажэннямі ваших кліентаў, праводзіце рэвізію ў іх шафах. Раскажыце, якія памылкі яны дапускаюць і ад чаго часцей раіце пазбягаць?

— Настойваю, каб прыносілі свае шкатулкі на нашы сустрэчы, бо ўпрыгажэнне — гэта таксама важная характарыстыка. А пазбягаем ад рызыкаў для дому ці лецішча, ад рэчаў на выпадак «калі пахудзею» — на жаль, на той момант яны будуць неактуальныя. Ёсць у мяне адна заможная кліентка, з якой вось ужо другі год разбіраем гардэрб: ён сапраўды велізарны. Шмат дарагіх рэчаў, якія шкада аддаваць ці прадаваць танна, але яны не носяцца, таму паралельна мы фарміруем актуальны гардэрб... Увогуле, раю праводзіць рэвізію гардэробу напачатку кожнага новага сезона, пазбягаць ад рэчаў, якія не ўпрыгажваюць і не выклікаюць станоўчых эмоцый. Трэба насяці тое, што падабаецца і што пасуе. Асабіста я не баюся нават нейкай тэатральнасці ў сваім адзенні. Мару паўтарыць які-небудзь

— Няк вы напісалі: «Куды б я ні збіралася, перш-наперш кладу ў сумку кнігу». Якая кніга зараз у вашай сумцы?

— «Гульня ў бісер» Германа Гесэ. Гэта не першая яго кніга, з якой мне давялося пазнаёміцца. Цікава, што Гесэ быў такім жа бібліяфілам, як і я, у той жа час вельмі педантычным калекцыянерам — нічога лішняга не набываў. Бяру прыклад з яго, бо мая хатняя «кнігарня» вельмі разраслася, і часта я хаджу па кнігі ў бібліятэку. Адначасова чытаю беларускую літаратуру — восенню хочацца нечага асаблівага — Караткевіч і яго «Лісце каштанаў» цудоўна падыходзіць для такой пары.

— Ці праўда, што вы былі знаёмы з Іванам Шамякіным і дзякуючы яго пратэкцыі паступілі ва ўніверсітэт?

— Я вучылася ў такі час, калі многія лічылі, што паступіць можна не толькі праз веды, а і за грошы альбо па блаце. За год да паступлення ў БДУ мяне як адну з найлепшых вучаніц накіравалі ў Мінск на сустрэчу, прымеркаваную да 80-годдзя Івана Шамякіна. Там я не толькі пазнаёмілася са слаўным пісьменнікам, узяла ў яго аўтограф, але пабачыла і іншых, выдатных мастастроў слова таго часу.

— Юлія, вы часта разбіраеце шкатулкі з упрыгажэннямі ваших кліентаў, праводзіце рэвізію ў іх шафах. Раскажыце, якія памылкі яны дапускаюць і ад чаго часцей раіце пазбягаць?

— Настойваю, каб прыносілі свае шкатулкі на нашы сустрэчы, бо ўпрыгажэнне — гэта таксама важная характарыстыка. А пазбягаем ад рызыкаў для дому ці лецішча, ад рэчаў на выпадак «калі пахудзею» — на жаль, на той момант яны будуць неактуальныя. Ёсць у мяне адна заможная кліентка, з якой вось ужо другі год разбіраем гардэрб: ён сапраўды велізарны. Шмат дарагіх рэчаў, якія шкада аддаваць ці прадаваць танна, але яны не носяцца, таму паралельна мы фарміруем актуальны гардэрб... Увогуле, раю праводзіць рэвізію гардэробу напачатку кожнага новага сезона, пазбягаць ад рэчаў, якія не ўпрыгажваюць і не выклікаюць станоўчых эмоцый. Трэба насяці тое, што падабаецца і што пасуе. Асабіста я не баюся нават нейкай тэатральнасці ў сваім адзенні. Мару паўтарыць які-небудзь

— Мэ здаецца, для жанчыны гэта першародны рэсурс. Кожная жанчына павінна хоць бы раз на тыдзень выходзіць, выяжджаць на прыроду, у лес, каб напоўніцца, адпусціць свае думкі. Бачыць прыгажосць — гэта таксама навыв, які можна трэніраваць. Для гэтага трэба практыкаваць у прыгожым, наведваць музеі, глядзець на жывялікі вялікіх майстроў, увогуле, цікавіцца мастацтвам.

— Юлія, а пра што вы марыце?

— Мару, каб маё імя асацыявалася ў людзей з гісторыяй моды, культуры, каб большая колькасць людзей далучалася да прыгожага. Няправільна не дазваляць сабе таго, чаго ты хочаш. Я сама некалі гэтым грашыла. Цяпер, калі надзяваю турбан з вэлюмам і пяром, бачу, як спачатку ўсе азіраюцца, а пасля прызнаюць, што мне гэта пасуе, і яно становіцца маёй своеасаблівай «фішкай». А яшчэ мару жыць у Пецярбургу...

— І холад вас не пушае?

— Не. Я люблю холад, і вясень мая любімая пара. Летам чакаю заўсёды вясень, нават няёмка ў гэтым каму-небудзь прызнацца (смяецца). Гэта самы плённы час для мяне.

— Напэўна, у паўсядзённым жыцці ваш унутраны крытык не дае спакою: часта звяртаеце ўвагу на тое, як чалавек апрануты, ці ўсё ў яго добра са стылем?

— Вядома, я заўважаю хібы ў адзенні мінакоў, аднак разумею, што гэта ад няведання, і не асуджаю іх ні ў якім разе. Часта бачу жанчын, якія махнулі на сябе рукой, і вельмі сумна

Фота Настасі КАРЖУХОВСКАЙ.

вобраз з фільма і пры гэтым не буду адчуваць сябе некамфортна. Для мяне вельмі важная жаночкасць, якая ідзе знутры, гэта гармонія, адсутнасць барацьбы, грубасці.

— Складаецца ўражанне, што вы жывяце, радуецеся кожнаму дню. Але сучаснаму чалавеку цяжка спыніцца і агледзецца, убачыць прыгажосць вакол сябе...

— Мэ здаецца, для жанчыны гэта першародны рэсурс. Кожная жанчына павінна хоць бы раз на тыдзень выходзіць, выяжджаць на прыроду, у лес, каб напоўніцца, адпусціць свае думкі. Бачыць прыгажосць — гэта таксама навыв, які можна трэніраваць. Для гэтага трэба практыкаваць у прыгожым, наведваць музеі, глядзець на жывялікі вялікіх майстроў, увогуле, цікавіцца мастацтвам.

— Юлія, а пра што вы марыце?

— Мару, каб маё імя асацыявалася ў людзей з гісторыяй моды, культуры, каб большая колькасць людзей далучалася да прыгожага. Няправільна не дазваляць сабе таго, чаго ты хочаш. Я сама некалі гэтым грашыла. Цяпер, калі надзяваю турбан з вэлюмам і пяром, бачу, як спачатку ўсе азіраюцца, а пасля прызнаюць, што мне гэта пасуе, і яно становіцца маёй своеасаблівай «фішкай». А яшчэ мару жыць у Пецярбургу...

— І холад вас не пушае?

— Не. Я люблю холад, і вясень мая любімая пара. Летам чакаю заўсёды вясень, нават няёмка ў гэтым каму-небудзь прызнацца (смяецца). Гэта самы плённы час для мяне.

вобраз з фільма і пры гэтым не буду адчуваць сябе некамфортна. Для мяне вельмі важная жаночкасць, якая ідзе знутры, гэта гармонія, адсутнасць барацьбы, грубасці.

— Складаецца ўражанне, што вы жывяце, радуецеся кожнаму дню. Але сучаснаму чалавеку цяжка спыніцца і агледзецца, убачыць прыгажосць вакол сябе...

— Мэ здаецца, для жанчыны гэта першародны рэсурс. Кожная жанчына павінна хоць бы раз на тыдзень выходзіць, выяжджаць на прыроду, у лес, каб напоўніцца, адпусціць свае думкі. Бачыць прыгажосць — гэта таксама навыв, які можна трэніраваць. Для гэтага трэба практыкаваць у прыгожым, наведваць музеі, глядзець на жывялікі вялікіх майстроў, увогуле, цікавіцца мастацтвам.

— Юлія, а пра што вы марыце?

— Мару, каб маё імя асацыявалася ў людзей з гісторыяй моды, культуры, каб большая колькасць людзей далучалася да прыгожага. Няправільна не дазваляць сабе таго, чаго ты хочаш. Я сама некалі гэтым грашыла. Цяпер, калі надзяваю турбан з вэлюмам і пяром, бачу, як спачатку ўсе азіраюцца, а пасля прызнаюць, што мне гэта пасуе, і яно становіцца маёй своеасаблівай «фішкай». А яшчэ мару жыць у Пецярбургу...

— І холад вас не пушае?

— Не. Я люблю холад, і вясень мая любімая пара. Летам чакаю заўсёды вясень, нават няёмка ў гэтым каму-небудзь прызнацца (смяецца). Гэта самы плённы час для мяне.

— Юлія, а пра што вы марыце?

— Мару, каб маё імя асацыявалася ў людзей з гісторыяй моды, культуры, каб большая колькасць людзей далучалася да прыгожага. Няправільна не дазваляць сабе таго, чаго ты хочаш. Я сама некалі гэтым грашыла. Цяпер, калі надзяваю турбан з вэлюмам і пяром, бачу, як спачатку ўсе азіраюцца, а пасля прызнаюць, што мне гэта пасуе, і яно становіцца маёй своеасаблівай «фішкай». А яшчэ мару жыць у Пецярбургу...

— І холад вас не пушае?

— Не. Я люблю холад, і вясень мая любімая пара. Летам чакаю заўсёды вясень, нават няёмка ў гэтым каму-небудзь прызнацца (смяецца). Гэта самы плённы час для мяне.

— Юлія, а пра што вы марыце?

— Мару, каб маё імя асацыявалася ў людзей з гісторыяй моды, культуры, каб большая колькасць людзей далучалася да прыгожага. Няправільна не дазваляць сабе таго, чаго ты хочаш. Я сама некалі гэтым грашыла. Цяпер, калі надзяваю турбан з вэлюмам і пяром, бачу, як спачатку ўсе азіраюцца, а пасля прызнаюць, што мне гэта пасуе, і яно становіцца маёй своеасаблівай «фішкай». А яшчэ мару жыць у Пецярбургу...

— І холад вас не пушае?

— Не. Я люблю холад, і вясень мая любімая пара. Летам чакаю заўсёды вясень, нават няёмка ў гэтым каму-небудзь прызнацца (смяецца). Гэта самы плённы час для мяне.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении 30.11.2020 открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Трест Белсантехмонтаж № 1»

Лот № 1: капитальное строение с инв. № 700/С-45153 – главный корпус завода, общ. пл. 10234,4 кв. м. Капитальное строение с инв. № 700/С-10926 – канализационная сеть, протяженность – 605,5 м. Капитальное строение с инв. № 700/С-10927 – сеть водопровода, протяженность – 1381,9. Капитальное строение с инв. № 700/С-109029 – линейная канализация, протяженность – 658,5 м. Капитальное строение с инв. № 700/С-90917 – площадка открытого хранения, пл. 5 561,0 кв. м 1/3 доли капитального строения с инв. № 700/С-100287 – благоустройство территории, пл. – 4302 кв. м. Лот № 1 расположен по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ул. Химиков, 10, на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006248. Отдельный земельный участок для обслуживания лота № 1 не выделен.

Начальная цена продажи: 2 476 040,00 бел. руб. с НДС. Сумма задатка: 247 604,00 бел. руб.

Лот № 2: изолированное помещение с инв. № 700/Д-106596 – изолированное помещение № 2 (склад), общ. пл. (кв. м): 11,2. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106612 – изолированное помещение № 5 (торговое помещение), общ. пл. (кв. м): 65,4. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106614 – изолированное помещение № 6 (помещение многофункциональное), общ. пл. (кв. м): 118,7. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106625 – изолированное помещение № 7 (административное помещение), общ. пл. (кв. м): 35,4. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106629 – изолированное помещение № 8 (административное помещение), общ. пл. (кв. м): 191,3. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106632 – изолированное помещение № 10 (административное помещение), общ. пл. (кв. м): 35,3. Изолированное помещение с инв. № 700/Д-106637 – изолированное помещение № 12 (административное помещение), общ. пл. (кв. м): 220,1. Лот № 2 расположен по адресу: г. Могилев, ул. Химиков, 10-5, 10-6, 10-7, 10-8, 10-9, 10-10, 10-12.

Начальная цена продажи: 379 680,00 бел. руб. с НДС. Сумма задатка: 37 968,00 бел. руб.

Лот № 3: капитальное строение с инв. № 700/С-91000 – навес склад хранения материалов, общ. пл. 87,1 кв. м, расположен по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ул. Химиков, 10/4, на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006248. Капитальное строение с инв. № 700/С-71891 – производственные мастерские, общ. пл. 2725,3 кв. м, расположено по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пер. Гаражный, 9А, на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006407. Капитальное строение с инв. № 700/С-48730 – здание проходной, общ. пл. 14 кв. м, расположено по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пер. Гаражный, 9А, на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006407. 1/3 доли капитального строения с инв. № 700/С-100287 – благоустройство территории, пл. – 4302 кв. м, расположено на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006248. Отдельный земельный участок для обслуживания лота № 3 не выделен.

Начальная цена продажи: 668 360,00 бел. руб. с НДС. Сумма задатка: 66 836,00 бел. руб.

Лот № 4: капитальное строение с инв. № 700/С-91001 – склад закрытый, общ. пл. 59,3 кв. м. Капитальное строение с инв. № 700/С-48731 – здание асфальтовой станции, общ. пл. 154 кв. м. Капитальное строение с инв. № 700/С-48732 – здание гаража, общ. пл. 222 кв. м. Капитальное строение с инв. № 700/С-90918 – площадка открытого хранения материалов, пл. 6 476,0 кв. м 1/3 доли капитального строения с инв. № 700/С-100287 – благоустройство территории, пл. – 4302 кв. м. Лот № 4 расположен по адресу: г. Могилев, ул. Химиков, 10, 10/3 на земельном участке с кадастровым номером 74010000003006248. Отдельный земельный участок для обслуживания лота № 4 не выделен.

Начальная цена продажи: 599 960,00 бел. руб. с НДС. Сумма задатка: 59 996,00 бел. руб.

Обременение: запрет отчуждения по всем лотам (будет снят в случае продажи). Частичная аренда каждого из лотов

Аукцион состоится 30 ноября 2020 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Подана заявка (осуществляется лично) и внесение задатка: по 27.11.2020 до 15.00 в рабочие дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.30. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за три дня до даты аукциона

Расчетный счет для внесения задатка: получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК банка BPSBВY2X

Вид проведения аукциона: для участия в аукционе приглашаются резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, которые внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, своевременно подали заявление на участие в аукционе со всеми необходимыми документами, заключили с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон. Лот продается без условий на открытом аукционе с применением метода повышения начальной цены, с шагом пять процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену. Единственный участник имеет право приобрести объект продажи по начальной цене, увеличенной на 5 %

Срок и условия оплаты: победитель аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение трех рабочих дней со дня проведения аукциона. Продавец и Победитель аукциона обязаны в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Оплата предмета аукциона производится в течение 5 (пяти) рабочих дней после подписания договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты предмета аукциона

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Организатора аукциона ino.by. Всю необходимую информацию можно уточнить у **Организатора аукциона:** Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 351, 352, +375222-72-41-14, +375229-624-26-25, Mogilev@ino.by

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Куценковой Н. С. извещает о проведении 18 ноября 2020 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 30 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
Условие продажи: 1. Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств (автомеханизмов), а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за его счет и его силами. Переоформление документов на автомеханику и механизмы производится за счет покупателя. 3. Земельный участок под объект продажи (лоты № 1, 2, 3) будет выделен по заявке нового собственника, согласно законодательству РБ (предварительная схема пользования земельного участка под объекты продаж прилагается)			
Местонахождение лотов: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8. Информация о земельном участке: лоты № 1–3 расположены на земельном участке с кадастровым номером 340800000040001000 общей площадью 10,123 га (право постоянного пользования). Целевое назначение земельного участка: для обслуживания производственных зданий завода			
1	Капитальное строение с инв. № 320/С-14108 площадью 12 563,1 кв. м, назначение – здание специализированного цеха металлостроения. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, 8/9. Ограничение (обременение): договор об ипотеке (ОАО «БПС-Сбербанк», ОАО «Жлобинский механический завод «ДНЕПР») от 24.02.2016 № 320-00002/16-01. Договор о залоге (ипотеке)	1 237 600,00	123 760,00
2	Капитальное строение с инв. № 320/С-14071 площадью 139,2 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, наименование – одноэтажное кирпичное здание склада для хранения легковоспламеняющейся жидкости. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, 8	17 080,00	1 708,00
3	Капитальное строение с инв. № 320/С-14075 площадью 240,9 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – одноэтажное панельное здание компрессорной с кирпичной отопительной пристройкой (20 м. куб. в минуту). Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, 8	32 340,00	3 234,00
4	Магистроразливщик (5 емкостей на 250 тонн мазута), инв. № 483	13 650,00	1 365,00
5	Магистроразливщик (2 емкости на 100 тонн мазута), инв. № 483	3 360,00	336,00
6	Блок кантареи (бытовая), инв. № 61392	2 450,00	245,00
7	Барботер для сушки песка, инв. № 61038	1 890,00	189,00
8	Лестница с площадкой для трапальщиков, инв. № 61095	1 610,00	161,00
9	Площадка передвижная для сборки экскаватора, инв. № 61079	420,00	42,00
10	Сварочный аппарат ВА-500 MIG/MAG, инв. № 61185	2 170,00	217,00
11	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61231	2 450,00	245,00
12	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61279	2 450,00	245,00
13	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61280	2 450,00	245,00
14	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61281	2 450,00	245,00
15	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61282	2 450,00	245,00
16	Сварочный аппарат ВА-500-2 MIG/MAG, инв. № 61317	2 660,00	266,00
17	Стенд для сборки бортов форм, инв. № 60984	5 390,00	539,00
18	Стенд для сборки бортов форм ЖБИ, инв. № 60724	7 910,00	791,00
19	Стенд для сборки балок, инв. № 61409	3 430,00	343,00
20	Стенд для сварки балок, инв. № 61410	3 430,00	343,00
21	Стенд для испытания шифр.каменной, инв. № 112	2 100,00	210,00
22	Станок для перемотки проволоки, инв. № 50329	1 610,00	161,00
23	Источник питания FASTMIG Basic KM 500, инв. № 60841	2 940,00	294,00
24	Машина мозаично-шлифовальная СО-307, инв. № 60955	700,00	70,00
25	Машина мозаично-шлифовальная СО (380В/5кВт), инв. № 60712	700,00	70,00
26	Печь для прокалики электродов ЭПЗ 140/400, инв. № 60556	280,00	28,00
27	Станок для гибки арматуры МГА-1, инв. № 61070	1 960,00	196,00
28	Кран мостовой ГЛ 5тн, ширина пролета 22,5м, инв. № 50113	4 480,00	448,00
29	Кран мостовой ГЛ 5тн, ширина пролета 22,5м, инв. № 50114	4 480,00	448,00
30	Кран мостовой ГЛ 5тн, ширина пролета 22,5м, инв. № 50112	4 480,00	448,00
31	Автомат питьевой воды «Комет» W1,850, инв. № 50909	140,00	14,00
32	Аппарат пылеулавливающий ЗИЛ-900 1,5/3000, инв. № 61261	560,00	56,00
33	Аппарат газированной воды «Дельта», инв. № 61243	3 360,00	336,00
34	Аппарат газированной воды «Дельта», инв. № 61244	3 360,00	336,00
35	Станок протяжной, инв. № 10	14 770,00	1 477,00
36	Окрасочный агрегат Меркур 481,75 на колесах, инв. № 61418	3 780,00	378,00
37	Станок комбинированный СР-301, инв. № 61088	4 340,00	434,00
38	Промышленный пылесос ОР-1500, инв. № 60707	280,00	28,00
39	Циклон Н7353 для МТР Комета, инв. № 61093	1 400,00	140,00
40	Машина термической резки Комета МП-6КЛ-2,5-10-8-1, инв. № 60728	32 200,00	3 220,00
41	Стоп раскройный к МТР «Комета» шех 2, инв. № 60993	3 500,00	350,00
42	Машина термической резки «Комета» МП-2К-1Пл-2-8-12-1, инв. № 60670	19 600,00	1 960,00
43	Стоп газорезательной машине «Комета», инв. № 60684	2 800,00	280,00
44	Пекостроительная установка чеха № 2, инв. № 60591	5 600,00	560,00
45	Пекостроительная установка чеха № 1, инв. № 60633	15 400,00	1 540,00
46	Стоп раскройный к «Комете» чеха № 1, инв. № 60963	1 400,00	140,00
47	Стоп раскройный к «Комете» чеха № 1, инв. № 60982	23 100,00	2 310,00
48	Машина швейная промышленная 131-73-3 прач., инв. № 60730	700,00	70,00
49	Котел водогрейный КВ-1, инв. № 60583	11 200,00	1 120,00
50	Котел водогрейный КВ-1, инв. № 60551	11 200,00	1 120,00
51	Универсальный источник питания DC-1000 (К1387-3), инв. № 60775	19 600,00	1 960,00
52	Установка для сварки балок ЛНМ-4000, инв. № 61313	18 900,00	1 890,00
53	Источник питания FASTMIG Synergic KMS 500, инв. № 60843	2 100,00	210,00
54	Полуваттомат сварочный Origo Nig 502s, инв. № 61216	2 800,00	280,00
55	Прибор контроля проверки деталей, инв. № 60425	210,00	21,00
56	Стилоскоп СТПЕКТР, инв. № 60162	980,00	98,00
57	Циклон СЦН-40-400, инв. № 61405	280,00	28,00
58	Циклон СЦН-40-400, инв. № 61404	280,00	28,00
59	Циклон СЦН-40-400, инв. № 61404	280,00	28,00
60	Станок деревообрабатывающий КСМ-1, инв. № 50353	980,00	98,00
61	Станок для правки приводных дисков, инв. № 50603	10 500,00	1 050,00
62	Вертикально-фрезерный станок 6P12, инв. № 156	2 310,00	231,00
63	Шлифовальный станок 3Б634, инв. № 155	1 330,00	133,00
64	Круглошлифовальный станок 3Б161, инв. № 20816	3 920,00	392,00
65	Станок мод. РТ2631, 2008 года ввода в эксплуатацию, инв. № 60914	38 500,00	3 850,00

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», ул. Школьная, 8, 247210, г. Жлобин, Гомельская область. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел. 8 (029) 303-53-09, Григоревич Павел Карлович. **Шаг аукционных торгов** – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY52 BLBBVY2X 0400 0127 0400 1001, БИК BLBBVY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк», Гомельская область, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 29 октября 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, кабинет № 201 «а» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 16 ноября 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того что заявление на участие в нем подано только единственным участником** объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невякая участника торгов на торги признана отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителем торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество, согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 06.08.2020 г. № 151 (29265). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

ЗАДОРЬЕВСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ (организатор аукциона)

извещает о проведении 30 ноября 2020 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (ра)	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена (бел. руб.)	Размер задатка (бел. руб.)	Затраты на организацию и проведение аукциона (бел. руб.)
1	д. Васильковка, б/н кадастровый номер 623281301101000019, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,2500	Инфраструктура отсутствует	2500,00	500,00	13,50 + расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона: 30 ноября 2020 в 11.00 по адресу: Логойский район, аг. Задорье, ул. Центральная, д. 5, Задорьевский сельский исполнительный комитет, кон. тел.: (801774) 73 4 83, 73435; (+375 44) 7892553.

Прием документов, ознакомление с участком и документация: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 23.11.2020 включительно.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов; 2. Представить квитанцию об оплате суммы задатка; 3. Представить паспорт и копию его страниц, содержащих идентификационные сведения, либо нотариально удостоверенную доверенность; 4. Заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Задаток перечисляется на расчетный счет р/с № BY30AKBB360619031101000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКБВВY2X, УНН 600537220, код платежа – 04901, получатель – Задорьевский сельский исполнительный комитет, УНН 600181628.

Условия: аукцион проводится при наличии двух и более участников. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона. Затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной, инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку» в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 07.02.2006 № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Везёт и везёт!»

Организатор рекламной игры: ЗАО «Сэлмон-Графикс», юридический адрес: 220073, г. Минск, ул. Ольшевского, 22, пом. 39, офис 603, УНП 103943219, зарегистрировано решением Минского горисполкома от 2 декабря 2009 г.

Рекламная игра называется «Везёт и везёт!». Срок проведения рекламной игры: в период с 28 июля 2020 года по 30 октября 2020 года (включая периоды розыгрышей и вручения призов).

Территория проведения рекламной игры: игра проводится на территории Республики Беларусь. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3824, зарегистрированной 22 июля 2020 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

В рекламной игре приняло участие 11 095 (одиннадцать тысяч девятьсот пять) физических лиц.

Призовой фонд разыгран полностью.

Список победителей рекламной игры «Везёт и везёт!»			
№ п/п	Номер участника	ФИО победителя	Населенный пункт
Главный приз			
Автомобиль Geely Emgrand 7 Standard , модель автомобиля: Geely Emgrand 7, комплектация: Standard (1,5), цвет кузова: янтарно-золотой, Номер кузова (VIN): Y4K8B24SOBK001968, год выпуска: 2020, стоимостью 24 900,00 белорусских рублей и денежная сумма для уплаты подоходного налога в размере 3 699,77 (три тысячи шестьсот девяносто девять) белорусских рублей 77 копеек			
1	1 309	Зябка Никита Анатольевич	г. Новолукомль
Приз № 1			
Ноутбук HP ProBook 450 G6 7D5F2EA стоимостью 2 365,00 белорусских рублей и денежная сумма для уплаты подоходного налога в размере 323,47 (триста тридцать два) белорусских рубля 47 копеек			
2	2 023	Тарасевич Виталий Сергеевич	г. Минск
Приз № 2			
Телевизор LG 55UM7400 стоимостью 1 599,00 белорусских рублей и денежная сумма для уплаты подоходного налога в размере 218,01 (двести восемнадцать) белорусских рублей 01 копейка			
3	0 358	Хамлюк Алексей Михайлович	г. п. Маңулицы
Приз № 3			
Денежный приз в размере 1 000 белорусских рублей и денежная сумма для уплаты подоходного налога в размере 128,10 (сто двадцать восемь) белорусских рублей 10 копеек и денежная сумма для уплаты комиссии банку 2 к.п в размере 20,41 (двадцать) белорусских рублей 41 копейка			
4	1 637	Карнелик Игорь Леонидович	г. Слоним

Телефон горячей линии по вопросам проведения рекламной игры: + 375 (17) 216 80 77 (в рабочие дни с 10.00 до 18.00).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ

Форма (вид) публичных торгов	Открытый конкурс
Организатор торгов	ООО «СБ-Глобал», ООО «БЕЛИНВЕСТ-инжиниринг»
Предмет торгов	Право на заключение договора купли-продажи 100 % доли в уставном фонде ООО «СанБридж»
Способ и порядок проведения публичных торгов	Сбор и анализ конкурсной комиссии конкурсных предложений, оформленных на бумажном носителе и поступивших по почтовому адресу ООО «СанБридж»
Начальная цена предмета торгов	6 500 000 белорусских рублей
Дата и место проведения торгов	Срок для приема конкурсных предложений: с 29.10.2020 по 28.11.2020. Вскрытие и анализ конкурсной комиссией конкурсных предложений: 30.11.2020 в 10.00 по адресу: г. Минск, бульвар Мулявина, д. 6, каб. 420. Определение победителя торгов: 04.12.2020 в 10.00 по адресу: г. Минск, бульвар Мулявина, д. 6, каб. 420
Способ и порядок определения победителя торгов	Победителем торгов является лицо, определенное конкурсной комиссией и набравшее наибольшее количество баллов согласно Условиям проведения конкурса по выбору победителя конкурса на право заключения договоров купли-продажи долей в уставном фонде ООО «СанБридж»
Порядок оформления конкурсного предложения для участия в торгах	Внесение задатка в размере 600 000 белорусских рублей в пропорции 50/50 на счета ООО «СБ-Глобал» и ООО «БЕЛИНВЕСТ-инжиниринг», предоставление конкурсного предложения в соответствии с Условиями проведения конкурса по выбору победителя конкурса на право заключения договоров купли-продажи долей в уставном фонде ООО «СанБридж»
Срок заключения договоров купли-продажи долей в уставном фонде ООО «СанБридж»	В течение 30 рабочих дней с момента определения победителя конкурса
Основной актив ООО «СанБридж»	Не завершенное строительством объект «Культурно-оздоровительный центр с гостиницей в районе ул. Нововеличской и Канатного переулка в г. Минске»
Основные кредиторы ООО «СанБридж»	ПАО Сбербанк, ОАО «Белинвестбанк», ОАО «БПС-Сбербанк»
Срок исполнения договорной документации	Не позднее 5 месяцев с момента определения победителя конкурса
Подробная информация о конкурсе	http://bieng.by/konkurs-oosansbridzh.html
Контактная информация	Директор ООО «СанБридж» – Савиц Дмитрий Григорьевич, +375 29 372 61 29 Помощник директора ООО «СанБридж» – Фогель Алексей Сергеевич, +375 25 532 68 27 Секретарь конкурсной комиссии – Сетченко Николай Николаевич, +375 29 652 97 83

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Куценковой Н. С. извещает о проведении 17 ноября 2020 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 70 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
Условие продажи: 1. Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств (автомобили и механизмы), а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии) Продавец производит. Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за его счет и его силами. Переоформление документов на автотехнику и механизмы производится за счет покупателя. Местонахождение лотов: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8			
1	Благоустройство территории Жлобинского РМЗ (перед входом), тротуарная плитка (131,0 кв. м), железобетонное ограждение (52,0 п. м), цветочница (фонтан) к зданию столовой на 84 посадочных мест (инв. № 320С-13341)	708,37	70,84
2	Цифровая инженерная система ОСС, инв. № 61398	5 550,00	555,00
5	Станок токарно-винторезный ГС-526V-01, инв. № 60479	6 210,00	621,00
6	Станок токарно-винторезный ГС-526V-02, инв. № 60791	20 370,00	2 037,00
9	Вертикальный конусоно-фрезерный станок со столом FSS450R, инв. № 60459	13 620,00	1 362,00
10	Аппарат копировальный многофункциональный KYOGERA KM-3650W(Эра), инв. № 60882	630,00	63,00
12	Станок токарно-карусельный 1541, инв. № 134	7 710,00	771,00
13	Телевизор «Горизонт» 32 LCD, инв. № 60879	48,00	4,80
14	Вальцы для гибки двутавра, инв. № 50602	4 230,00	423,00
15	Вальцы ИЛ-2220Б, инв. № 40	2 610,00	261,00
16	Рольганг для станка правки гибкости, инв. № 61414	690,00	69,00
17	Рольганг для станка правки гибкости, инв. № 61413	690,00	69,00
18	Трактор сварочный М21000, инв. № 60411, 60412	2 280,00	228,00
20	Комплект сварочного полуавтомата «Варио Синержик» 5000-2 ZA-Евро, инв. № 60808	480,00	48,00
21	Полуавтомат сварочный Origo Mig 502с, инв. № 61214	2 400,00	240,00
22	Сварочный трактор RILON, инв. № 61395	1 770,00	177,00
23	Установка арго-ду. УДГУ-351 АС/ДС, инв. № 60499	510,00	51,00
24	Аппарат воздушно-плазменной резки CUT100, инв. № 61186	360,00	36,00
26	Станок радиально-сверлильный ГС545, инв. № 60661	6 870,00	687,00
27	Станок радиально-сверлильный ГС545, инв. № 61145	8 010,00	801,00
28	Плита монтажная 1,5*3000, инв. № 60944	4 890,00	489,00
29	Плита монтажная 1,5*3000, инв. № 60945	4 890,00	489,00
30	Плита монтажная 1,5*3000, инв. № 60946	4 890,00	489,00
31	Плита монтажная 1,5*3000, инв. № 60947	4 890,00	489,00
32	Плита монтажная 1,5*3000, инв. № 60948	4 890,00	489,00
34	Установка для сборки балок НЗЛ-1800, инв. № 61312	34 200,00	3 420,00
35	Механизм подачи PDE-41WG, инв. № 60787	480,00	48,00
36	Сварочный аппарат HUIGONG THMG-500 в к-те, инв. № 60820	480,00	48,00
37	Кондиционер G12LHP, инв. № 60969	150,00	15,00
38	Кондиционер G12LHP, инв. № 60970	150,00	15,00
39	Кондиционер G12LHP, инв. № 60971	150,00	15,00
40	Кондиционер LG S18LHP, инв. № 60975	210,00	21,00
41	Кондиционер LG S18LHP, инв. № 60916	210,00	21,00
43	Кондиционер LG S18LHP, инв. № 60917	210,00	21,00
45	Кондиционер LG S18LHP, инв. № 60918	210,00	21,00
46	Кондиционер LG S18LHP, инв. № 60919	210,00	21,00
48	Кондиционер LG S24H, инв. № 60655	240,00	24,00
49	Кондиционер Panasonic 18 DKD, инв. № 60653	180,00	18,00
50	Кондиционер Panasonic 18 DKD, инв. № 60654	180,00	18,00
52	Водогрейный котел на МТВ, инв. № 61103	8 100,00	810,00
53	Водогрейный котел на МТВ, инв. № 61104	8 100,00	810,00
54	Сварочный аппарат Herman Shark 505M, инв. № 61332	6 000,00	600,00
55	Сварочный аппарат Herman Shark 505M, инв. № 61224	5 700,00	570,00
56	Пригрузы большие, инв. № 61050	180,00	18,00
57	Пригрузы большие, инв. № 61051	180,00	18,00
58	Пригрузы большие, инв. № 61052	180,00	18,00
59	Пригрузы большие, инв. № 61053	180,00	18,00
60	Пригрузы большие, инв. № 61054	180,00	18,00
61	Электропечь SNOL 30/1300, инв. № 61357	1 200,00	120,00
62	Компрессор воздушный винтовой L55-09F, инв. № 60593	8 400,00	840,00
63	Компрессор воздушный винтовой L55-09F, инв. № 60594	8 400,00	840,00

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», ул. Школьная, 8, 242110, г. Жлобин, Гомельская область. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (029) 303-53-09, Григорьевич Павел Карлович, Шар Аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»); р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту (задаток за участие в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 29 октября 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 13 ноября 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителем торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола, заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 02.06.2020 г. № 105 (29219). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимая для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

Извещение о проведении 24 ноября 2020 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ИООО «ЦЕНТРОБЕТОН»

Предмет торгов	Капитальное строение с инвентарным номером в ЕГРПН 500С-62752 общей площадью 511,5 кв. м (наименование: здание склада песка; назначение: здание специализированного склада, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)
Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 500000000005003385 площадью 1,9410 га (право постоянного пользования)	
Местонахождение: г. Минск, ул. Железнодорожная, 35/5	
Начальная цена: 2 408 603,40 бел. руб. с учетом НДС	
Сумма задатка: 240 860,00 бел. руб.	
Шар аукциона: 240 860,00 бел. руб.	

при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона. Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБВ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583. Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продавца) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

Продавец имущества: ИООО «ЦЕНТРОБЕТОН», ул. Железнодорожная, д. 35, 220089, г. Минск. Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск. Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, а также возмещает затраты на организацию и проведение торгов в течение 5 дней со дня проведения торгов на расчетный счет организатора торгов. Торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (договор о задатке), внесенные в установленном порядке задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации и подлинник для заверения (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава либо учредительного договора и их подлинники для заверения (для юридических лиц); копия платежного документа о внесении задатка с отметкой банка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также,

заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (единственному участнику аукциона) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (единственным участником аукциона) подписывается в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона и заключается после предъявления копий документов, подтверждающих возмещение затрат на организацию и проведение аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (единственным участником аукциона) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. Торги проводятся 24 ноября 2020 года в 16.30 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 30.10.2020 по 20.11.2020 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (029) 615-11-11.

Ранее извещение о проведении торгов было опубликовано в газете «Звязда» 19.08.2020. Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (029) 615-11-11 (ИООО «ЦЕНТРОБЕТОН»).

Ранее извещение о проведении торгов было опубликовано в газете «Звязда» 19.08.2020. Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (029) 615-11-11 (ИООО «ЦЕНТРОБЕТОН»).

Нататкі шматдзетнага таткі

ШКОЛУ
ТРЭБА ПЕРАЖЫЦЬ...

☺ ☺ ☺
Збіраемся з малодшымі ў школу. Кажу ім:
— Шапкі можаце не надзяваць, сёння цёпла, як летам.

Вера:
— А давай тады ў школу не пойдзем!
— У сэнсе?
— Ну летам жа мы ў школу не ходзім.
— Я ж сказаў «як летам», гэта азначае цёпла, як быццам лета.

Поля па-змоўніцку:
— А давай як быццам пойдзем у школу?
Ідзя, канешне, нядрэнная, пытанню няма, але, каб мне з імі пайсці «як быццам у школу», самому дэвядзятка ісці «быццам на работу», а ў канцы месяца мне заплаціць быццам зарплату і... далей усё будзе як быццам добра. Адночваю лагічныя панцужок да канца і кажу:

— Так, хутка ўсе надзелі шапкі і марш у школу!
— Ты ж сказаў, што там цёпла.
— Якое цёпла, сярэдзіна кастрычніка!
У выніку сыхліся на сярэдзіне: Поля пайшла ў шапку, Вера без яе. На зваротным шляху памяннуцца.

☺ ☺ ☺
Старэйшая дачка прасіць правярць сачыненне па англійскай мове. Чытаю загаловак: «Як я аднойчы аслепла на адно вока». Далей не чытаю, з жахам крычу:
— Марта, што гэта???
— Нам проста казалі напісаць такое сачыненне,

каб усе былі ў шоку. Ты ў шоку?
Блін, я не проста ў шоку, я ў ах...
Ах, які загаловак!
P.S. І гэта я яшчэ само сачыненне не чытаў.

☺ ☺ ☺
Двайняткі паскардзіліся:
— Мы на фізкультуры ўвесь час гуляем з хлопчыкамі ў піянер-бол і заўсёды прайграем. Сёння нас было шэсць, а хлопчыкаў толькі два, і мы ўсё роўна прайгралі.

Жонка:
— Напэўна, вас было вельмі многа і вы адна адной перахкадвалі?
Поля:
— Не, проста хлопчыкі вельмі высока кідалі мяч, а мы баяліся, што ён стукне нас па галаве, і разбігліся.
P.S. Ну вось, зараз вы таксама ведаеце, як перамагчы дзючынак у піянер-боле.

☺ ☺ ☺
Збіраю дваінятак з англійскай мовы і бачу, што яны нечым засмучаны:
— Прызнавайцеся, чаго такія кіслыя. Стаміліся?
Вера сумным голасам:
— Проста ў нас сёння быў конкурс, і наша з Поляй каманда прайграла.

— А колькі ўсяго каманд было?
— Дзве.
— Дык вы б падзяліліся: адна дакладна зараз была б вясёлая.
— Настаўніца таксама прапаноўвала нам пайсці ў розныя каманды, але мы адмовіліся, — заўважыла Вера.

— Чаму?
— У мінулы раз мы падзяліліся, і мая каманда выйграла. Поля тады на мяне вельмі доўга крыўдзілася. Таму мы з таго часу вырашылі заўсёды быць у адной камандзе.
P.S. На мой погляд, добрае рашэнне. Паспех, канешне, рэч немалаважная, але часам больш важна быць у адной камандзе з тымі, хто нам дарагі.

☺ ☺ ☺
Заходжу на кухню і назіраю наступны малюнак: дваіняткі ядуць суп, старэйшая сястра сядзіць насупраць і кажа важным голасам:
— Заломніце, дзядзяткі, школа — гэта такая рэч, якую трэба проста перажыць. Проста перажыць, разумеете?

Двайняткі ў знак згоды ківаюць. А я падумаў: як усё ж цудоўна, калі ў чалавека ёсць старэйшы брат ці сястра, бо бацькі ніколі яму не скажуць праўды, хоць самі гэтак жа думаюць.

А школьныя настаўнікі хіба ў пачатку года не думаюць, што «школа — гэта такая рэч, якую трэба проста перажыць»? Адназначна думаюць.
Нават дырэктар школы, упэўнены, перыядычна прачынаеца ў халодным поце з крыкам: «Мама, я не хачу ў школу!»

І толькі мудрая старэйшая сястра скажа ім праўду ў вочы.
P.S. І тым самым яшчэ больш умацуе свай аўтарытэт.

Павел ХОЛАД.

Нашы парады

Пахрумсцім...
землянымі
арэшкамі?

Падобна на тое, што сёлета на сваім дачным участку мы зьбіром багаты ўраджай землянога арэха. Арахіс ужо гатовы да збору, але мы плануем сабраць яго ў канцы кастрычніка.

Арахіс — гэта паўднёвае расліна, і атрымаць добры ўраджай яго ў нашых шыротках — справа няпростая! Многія дачнікі ўжо не адзін год спрабуюць вырошчваць земляны арэх на сваіх сотках, падзяляючы сваім вопытам і я. Сёння магу сцвярджаць, што арахісу лепш за ўсё падыходзіць расадны спосаб.

Агрэхнік атрымання арахісу пачынаецца з выбару месца. Яно павінна быць сонечнае і пажадана ў паўднёвым баку фазэндзі. Падрыхтоўка глебы таксама займае час. Гэта перакопка ўчастка на добрую глыбіню — да 20—25 сантыметраў з унясеннем перагною або добра выслелага кампосту, а таксама попелу і вапны ў адпаведных дозах. А яшчэ трэба ўнесці суперфасфат і сернакіслы калій строга па інструкцыі.

Пасадку расады арэха ў падрыхтаваную грядку мы ажыццяўляем праз два-тры дні пасля яе фарміравання, не дзе ў першых чыслах чэрвеня. Пасля высадкі грядку паліваем метадам дажджавання летняй вады і накрываем спанбондам. Паўднёваму арахісу патрэбны цяпло і лёгкая парнасць глебы. Пры ўмацаванні расады на грядцы спанбонд злёгка прыўдымаем на калочкі і пакідаем да наступлення ўстойлівага цяпла. У гэты час тэмпература глебы на глыбіні 20 см павінна дасягнуць 10—15 градусаў.

Таму плёнку мы адкрываем днём, а на ноч расліны зноў закрываем. Пасля пачатку цвіцення плёнку трэба зняць. Увесь гэты час мы рэгулярна паліваем расліны, але толькі летняй вады. Перад палівам праводзім рыхленне глебы, а яшчэ прапалваем і выдалаем пухазелле. Абганяць расліны трэба ў пачатку цвіцення, не засыпаючы пры гэтым кветкасоны. Уборку ўраджаю практыкуем пасля ўсыхання асноўных частак расліны.

Выкопваем арахіс, як правіла, у кастрычніку, а бывае, і крыху пазней. Кусты з гладамі складаем на сонейку ў купкі і так пакідаем на 2-3 дні. Толькі потым абрываем арэшкі, сушым пад дахам. Калі арэшкі ў абалонцы пры ўстрэсванні будуць боўтацца і шамацець, значыць, арахіс высах і яго можна пакласці для захоўвання ў кардонную скрынку.

Пасля збору арэшкі падсушваем, а затым калібруем. З кожнага куста збіраем не менш як 30—40 арэхаў, і да таго доволі добрай якасці: не саступаюць па смаку прывезеным з поўдня! І, як мы сталі заўважаць, з кожным годам ураджай у нас усё лепш і лепш. (Практыка — справа вялікая!) Частку арэшкаў мы заўсёды пакідаем на насенне, а другая частка ідзе на пачастунак унукам і сябрам. Арэшкі добра смажыць і грызці ўвечары, седзячы каля тэлевізара. Паспрабуйце!

Сапраўдны
летні смак!

Рэцэпт баршчовай запраўкі з буракоў з яблыкамі (пажадана сорту Антонаўка) дастаткова просты, а сама запраўка вам абавязкова спадабаецца — па меншай меры, нашы сябры і родныя ад яе ў захваленні.

Бярэм 2,5 кг вырашчаных на дачы салодкіх сартавых буракоў. Дадаём сюды 1 кг морквы, а таксама па 0,5 кг цыбулі, салодкага перцу і яблыкаў. Усё наразаем або шаткуем на камбайне, а затым добра змешваем. Да гэтай нарэзкі дадаём 4 ст. л. цукру і 2 ст. л. солі. Зноў акуратна змешваем і пакідаем у вялікай каструлі на 3 гадзіны. Пасля такой вытрымкі дадаём у каструлю 200 г сланечнікавага алею і 50 г 9-працэнтавага воцату. Размяшайце ўсё гэта, варым 15—20 хвілін на маленькім агні. Пасля варкі раскладваем у шклянны паўлітровыя слоікі і закатаем. Закаткі ў слоіках пераварочваем уверх дном да поўнага астывання! Заўважце, у вас атрымаецца калі дзясці слоікаў такой «чуда-закаткі». Для вялікай сям'і мы штогод робім па два ці нават тры такія замесы баршчовай запраўкі, і усё з'ядаецца з задавальненнем. Смак яе незвычайны, а захоўваць запраўку можна як у закатаным, так і ў замарожаным выглядзе.

Яўген САЛАНОВІЧ,
дачнік са шматгадовым вопытам.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

РЫХТУЕМ СЯ
СТРАШЭННА СМАЧНЫЯ СТРАВЫ
ДА ХЭЛАЎІНУ

Іх весела гатаваць і весела есці

Піца з паўчакмі
На любой піцы могуць «пасяліцца» мілья і апетытныя паўчкі. З такім дызайнам справяцца нават маленькія дзеці. А інгрэдыенты самой піцы падбірайце на свой смак.

Спатрэбіцца: 400 г цеста для піцы, 200 г сыру, 200 г каўбасы або вэндліны, 150 г свежых шампінёнаў, 50 г маслін, 50 г алівак, 50 мл кетчупу, 1 салодкі чырвоны перац.
Раскачайце цеста для піцы, пакладзіце нарэзаную каўбасу ці вэндліну, тонка нарэзаных шампінёны і пасыпце дзёртымі сырарам. Зрабіце паўчкі з маслін, алівак, каўбасы і салодкага перцу.

Маленькія муміі
Спатрэбіцца: на 8 сасісак — 250 г слоенаяга цеста, 2 ст. л. сыру «Рыкота», 1 яйка, 16 гарошын чорнага перцу (для вачэй).
Раскачайце цеста і нарэжце палоскамі шырынёй 1,5—2 см. Здыміце абалонку з сасісак. Загарніце сасіску ў цеста па спіралі, пакідаючы прамяжак у тым месцы, дзе будзе вочы. Натрыце бляху алеем і пакладзіце на яе маленькія муміі. Прамажце кожную

мумію ўзбітым яечным жаўткам. Выпякайце да гатоўнасці. Калі муміі астынуць, зрабіце вочы: бялі вачэй — з тварожнага сыру, а зрэнькі — з гарошын чорнага перцу.

Тосты-муміі
Спатрэбіцца: хлеб для тостаў, 100 г сыру цвёрдых гатункаў, 2-3 буйныя масліны, кетчуп.
Хлеб для тостаў абсмажце на сухой патальні або ў тостары. Сыр нарэжце тонкімі палоскамі, а масліны — кружочкамі. Намажце хлеб кетчупам, а зверху пакладзіце кавалачкі сыру. Зрабіце «вочы» з маслін.

Нашэсце паўчкы
Бліскучыя чорныя кавалачкі маслін вельмі эфектна глядзяцца на фоне фаршываных яек.
Спатрэбіцца: яйкі курыныя, маянэз, часноч, аліўкі, папрыка молатая.

Адварыце яйкі ўкрутую, аблуціце, разрэжце на палавінкі і выкладзіце на плоскае блюда. Дастаньце жаўток, здрабніце яго, дадайце маянэзу і часнаку на смак. Усё змяшайце і нафаршыруйте палавінкі бялкоў. Зверху пакладзіце паўчкы з маслін і злёгка пасыпце молатай папрыкай.

Вочы ведзьмы
Падаючы страву на стол, не забудзьцеся аб таямнічым і кашмарным дызайне. Зрабіце замест сурвэткі «паўцінку», якая будзе выдатна глядзецца на чорным фоне стала.

Спатрэбіцца: перапяліныя яйкі, аліўкі, вэндліна, салодкі чырвоны перац.
Адварыце яйкі ўкрутую, аблуціце і зрабіце паглыбленне ў сярэдзіне. Унутр алівак устаўце палоскі чырвонага салодкага перцу. Разрэжце аліўкі на палавінкі і пакладзіце іх у паглыбленні. Нарэжце тонкімі лустачкамі вэндліну і абганяць атрыманыя «вочы». Замест яек можна выкарыстоўваць сыр мацарэлу ў шарыках.

Бананавыя прывіды і яблычныя сківіцы
Стравы з садавінай можна таксама аформіць «жудасна».
Спатрэбіцца: яблыкі, бананы, цёмныя шакалад, арахісавая паста або вараная згушчонка, маршмэлаў.
Бананы ачысціце і разрэжце напалам. Растапіце цёмны шакалад і пры дапамозе зубачысткі намалюйце бананавым прывідам вочы і рот.
Цяпер робім сківіцы з яблыкаў. Нарэжце яблыкі на долькі і апырскайце іх лімонным сокам, каб яны не пачалі цямяець. Намажце араховую пасту або вараную згушчонку і злучыце лустачкі, устаўшы маршмэлаў.
Каб ператварыць ачышчаныя мандарыны ў зубчыкі, выкарыстоўвайце кавалачкі чаранковага сельдэрэю.
Прыгатаванне «страшнай» вачэрэ можна ператварыць у вясёлу гульню, у якой з задавальненнем будзе ўдзельнічаць уся сям'я.

«ПЕКЛА СЯРОД ЭПІДЭМІІ»: Куды рушыць польшча?

У Польшчы цяпер вельмі неспакойна. Масавыя акцыі пратэсту ахапілі гэтую краіну пасля прыняцця тыздзень таму Канстытуцыйным судом пастаноў аб тым, што перапыненне цяжарнасці з прычыны паталогіі плода не адпавядае палажэнням асноўнага закона дзяржавы. Вердыкт быў сустрэты масавымі акцыямі — у той жа дзень у Варшаве на вуліцы выйшла каля тысячы чалавек. Пасля пратэсты ахапілі каля 150 польскіх гарадоў. Адбыліся сутыкненні ўдзельнікаў акцый з паліцыяй, быў ужыты слэзаточны газ. Як сцвярджаюць эксперты, польскае грамадства аказалася расколатым на два непрымірымыя лагера, супрацьстаянне імкліва набліжаецца да пункта незвароту. Гэтую сітуацыю ускладняе другая хваля пандэміі каранавіруса, якая фактычна захліснула краіну. Куды рушыць Польшча?

Без кампрамісаў

Па інфармацыі Міністэрства аховы здароўя Польшчы, летася у рэспубліцы было зроблена 1100 легальных абортар. 1074 з іх прыйшлося правесці з-за выяўлення ў плода невылечнай хваробы, паведамліла ТАСС. Паводле неафіцыйных ацэнак, колькасць нелегальных аперацый і абортар, якія полькі правялі за межамі краіны, можа быць у дзясяткі разоў большая.

Паводле даных апытання грамадства, якое праведзенага даследчым цэнтрам IBRIIS у снежні мінулага года, толькі 15 працэнтаў прадстаўнікоў польскага грамадства выступаюць за ўзмацненне жорсткасці заканадаўства аб абортар. Каля паловы рэспандэнтаў заўважыла, што іх задавальняе дзеючае кампраміснае заканадаўства, 29 працэнтаў выказаўся за лібералізацыю закона.

«Большая частка польскага грамадства, як вынікае з даследаванняў, настроена супраць ўзмацнення жорсткасці закона аб абортар. Так было заўсёды. Большасць у Польшчы выступае, хутчэй, за тое, каб даць жанчынам больш свабоды ў прыняцці рашэння пра сваё жыццё. Гэта генеральная тэндэнцыя», — адзначыў ТАСС польскі сацыялаг прафесар Хенрык Даманьскі.

абортар, вядомыя прадстаўнікі PiS шмат разоў выказваліся за ўзмацненне яго жорсткасці. У гэтай сітуацыі адзін з бакоў вырашыў пайсці іншым шляхам. 119 дэпутатаў сейма, якія прадстаўляюць правыя і кансерватыўныя сілы, звярнуліся ў Канстытуцыйны суд Польшчы з просьбай прызначыць неканстытуцыйным палажэнне закона ад 1993 года аб дапушчальнасці правядзення абортар ў выпадку, калі перынатальны абследаванні пакажуць высокую верагоднасць цяжкага і непазбежнага дэфекту плода або невылечнай хваробы, якая пагражае яго жыццю. З іх выступлення падчас разгляду гэтага пытання ў судзе вынікала, што, на іх думку, Канстытуцыя Польшчы абараняе правы чалавека з моманту яго зачатця, а зусім не нараджэння. Адпаведна, да цяжкіх дэфектаў плода трэба ставіцца гэтак жа, як да цяжкіх хвароб ужо народжаных людзей.

«Права чалавека не могуць быць прывілеяем здаровых людзей», — заявіў у судзе ў пацярджэнне свайго пункта гледжання адзін з ініцыятараў прадстаўлення, дэпутат сейма ад «Права і справядлівасці» Барталамей Урублеўскі. Адзін з суддзяў Канстытуцыйнага суда, вядомы прагназуючы хвалю пратэстаў пасля рашэння з гэтай нагоды, спытаў у ініцыятараў прадстаўлення, чаму парламент,

віцэ-спікер сейма Малгажата Кідава-Блонская. «Пасля сённяшняга рашэння Канстытуцыйнага суда Польшча стала першым халіфатам Еўропы», — лічыць журналіст Вітольд Главацкі.

«Укінучы тэмы абортар і рашэнне псеўдасуда па гэтай справе ў разгар эпідэміі — гэта больш чым цыннізм. Гэта палітычная подласць», — напісаў колішні прэм'ер-міністр Польшчы, кіраўнік Еўрапейскай народнай партыі Дональд Туск.

Напярэдадні і падчас прыняцця вердыкту акцыі пратэсту прайшлі каля Канстытуцыйнага суда. Таксама пікетавалі штаб-кватэру партыі «Закон і справядлівасць» і дом яе лідара Яраслава Качыньскага. Пасля пратэснага хвалі захліснула вуліцы і плошчы, у нядзелю дайшла да касцёлаў. Пагадзіся, сітуацыя вельмі незвычайная, калі не скажаць нябачаная, у каталіцкай Польшчы. Дайшло да ініцыятыў, заклікаў байкатаваць царкву. Многія акцыі трансліваліся ў сацыяльных сетках. На сценах храмаў з'явіліся напісаныя фарбай лозунгі пратэстоўцаў. У Лодзі апошнія прыйшлі да касцёла ў чырвоных сукенках, якія сімвалізуюць герань сэршмелага амерыканскага серыяла «Аповед служанкі» — антыўтопіі, у якой расказваецца пра рабства здольных да зачатця і нараджэння дзяцей жанчын. У Познані актывісты ўварваліся ў касцёл пад канец службы. Набажэнства прыйшлося перапыніць. Умяшалася паліцыя.

У мястэчку Ясная Гура органы аховы правапарадку ўпершыню ўжылі слэзаточны газ, каб уціхамірыць натоўп. Па інфармацыі газеты Dziennik Zachodni, прымяненню спецсродкаў папярэднічала сутычка прыхільнікаў абортар з польскімі нацыяналістамі, якія падтрымліваюць кіруючую партыю «Права і справядлівасць». Пасля ў Варшаве аўтамабіль BMW на вялікай хуткасці ўрэзаўся ў натоўп жанчын-пратэстоўцаў. Дзве дзяўчыны пацярпелі, а кіроўца ўцёк з месца здарэння. Падобны інцыдэнт здарыўся таксама ў варшаўскіх Бялянах, дзе адзін з аўтамабілістаў падчас блакавання натоўпам трасы паехаў проста на людзей.

Біялагічная бомба

Вулічныя беспарадкі ў Польшчы выліліся ў супрацьстаянне ў Сейме паміж дэпутатамі ад кіруючай партыі «Права і справядлівасць» і апазіцыяй, прадстаўленай «Лявіцай» і «Грамадзянскай платформай». Віцэ-спікер польскага парламента Рышард Цярлецкі ад PiS абвінавачваў прыхільнікаў акцый пратэсту ў выкарыстанні сімвала Трэцяга рэйха.

Пасяджэнне Сейма пачалося з таго, што дэпутаты ад апазіцыі надзелі маскі з выявай чырвонай маланкі — сімвала цяперашніх пратэстаў супраць рашэння канстытуцыйнага трыбунала аб забароне абортар. «Са шкадаваннем павінен сказаць, што ў зале сярод сяброў «Лявіцы» і «Грамадзянскай платформы» знаходзяцца дэпутаты, якія носяць маскі са знакамі, што нагадваюць сімвал гітлерюгенда і СС», — заявіў Рышард Цярлецкі, выклікаўшы буру абурэння.

У выніку прадстаўнікі «Лявіцы» падняліся на трыбуну з транспарантамі, на якіх было напісана: «To jest wojna». Дэпутат «Грамадзянскай платформы» Малгажата Троч крычала ў мікрафон: «Гэта вайна! І вы праиграеце гэтую вайну!» Калі разгарачыны апазіцыянеры пачалі прабірацца да старшыні партыі «Права і справядлівасць» Яраслава Качыньскага, Цярлецкі паклікаў ахову.

Тым часам днём лідар усяпольскай нацыянальнай жаночай забастоўкі Марта Лемпарт у інтэрв'ю TVN24 заявіла: яна апасаецца, «што каго-небудзь заб'юць». На яе думку, пратэсты, якія працягваюцца, могуць прывесці да краху ўрада Матэвуша Маравецкага. Лемпарт таксама агучыла планы. Спачатку па ўсёй краіне будуць працягнутыя «стыжыя прагулкі» па гарадскіх вуліцах, пасля — агульнанацыянальная забастоўка. На 30 кастрычніка запланаваны грандыёзны «марш на Варшаву».

Старшыня польскай грамадскай ініцыятывы нацыянальна-кансерватыўнага кірунку «Марш незалежнасці» Роберт Банкевіч абвясціў пра стварэнне новай арганізацыі пад назвай «Нацыянальная гвардыя». Яна будзе складацца з грамадскіх актывістаў. Мэтай будзе абарона касцёлаў і іншых аб'ектаў ад нападаў левых пратэстоўцаў, якія выступаюць супраць рашэння Канстытуцыйнага суда аб абмежаванні права на аборт. Пра гэта паведамліла Polskie Radio 24.

На прэс-канферэнцыі, арганізаванай у панядзелак перад базілай Святога Крыжа ў Варшаве, Роберт Банкевіч заявіў: «Мы ствараем свайго кшталту самаабарону — каталіцкую самаабарону, самаабарону цывілізацыі». Актывіст таксама нагадаў, што пратэстоўцы «абвясцілі вайну супраць улады і касцёла», таму стварэнне «Нацыянальнай гвардыі» выступае сіметрычным адказам гэтай заяве. «Калі гэта вайна, то мы прымаем выклік», — падкрэсліў Банкевіч.

Намеснік міністра аховы здароўя Польшчы Вальдэмар Краска назваў масавыя пратэсныя акцыі «біялагічнай бомбай» — натоўп, які выкрывае лозунг, з'яўляецца ідэальным месцам для распаўсюджвання каранавіруса. Тым больш што хуткасць перадачы інфекцыі ў апошнія два тыдні вельмі расце і зараз на высокім для краіны ўзроўні.

Распаліць пажар

Лідар кіруючай партыі «Права і справядлівасць» Яраслаў Качыньскі выступіў з відэазавартам да нацыі, пракаментавашы пратэсты пасля рашэння Канстытуцыйнага суда аб забароне абортар. Па словах Качыньскага, тая, хто заклікае да несанкцыянаваных выступленняў і тая, хто ў іх удзельнічае, «ствараюць агульную небяспеку, тым самым здзяйсняюць сур'ёзнае

зачынення». «У нас цяжкая стадыя эпідэміі. У нас забаронены ўсюкі сходы больш за пяць чалавек. У нас ёсць дзяржава, у якой гэтыя дэманстрацыі, безумоўна, будуць каштаваць жыцця многім людзям. Улады маюць не толькі права, але і абавязаны супрацьстаяць такім падзеям», — сказаў ён.

Генеральны сакратар «Грамадзянскай платформы» Марцін Кервінскі напісаў у мікраблугу: «Яраслаў Качыньскі не здзіўляе. Адзінае, што ён можа зрабіць, — гэта сеяць зло і нянавісць. Але заахочуваць грамадзянскую вайну — гэта новая якасць яго паслання». Вядомы грамадскі дзеяч Польшчы Ян Элевак працягнуў думку: «Качыньскі заклікае сваіх прыхільнікаў абараняць царкву «любой цаной». Калі гэта не заклік да стварэння апалчэнняў і грамадзянскай вайны, я не ведаю, што гэта такое. Нас чакае рэлігійная хунта ў бананавай рэспубліцы Польшча». Другі дэпутат ад «Грамадзянскай платформы» Ізабэла Ляшчына наогул назвала Качыньскага «насамрэч вар'ятам». Мэр Варшавы і экс-кандыдат у прэзідэнты ад апазіцыі Рафал Тшаскоўскі таксама не саромеўся ў эпітатах: «Гэта надзвычай цяжкі чалавек, пазбаўлены якіх-небудзь правілаў. Спачатку зладзіў пекла пасярод эпідэміі, а цяпер абстравае канфлікт», — напісаў мэр польскай сталіцы ў «Фэйсбуку».

Падсумаваў водгукі на адрас Качыньскага яго ранейшы паліцэйскі па антыкамуністычнай барацьбе ў ПНР Уладзіслаў Фрацінюк. Колішні актывіст антыкамуністычнага падполля ў сацсетках звярнуўся да Качыньскага: «Ярэк, ні Бог, ні гонар, ні радзіма ў табе. Ты паставіў Ярузельскага ў прыклад, і ў выніку ты скончыш, як Ярузельскі». Цікава, што пра апошняга лідара сацыялістычнай Польшчы прыгадала яго дачка. Моніка Ярузельская апублікавала ўрывак з прамовы свайго бацькі ад 13 снежня 1981-га, калі ён абвясціў аб уварванні ваеннага становішча ў Польшчы, дадаўшы: «У якасці папярэдвання... Толькі тое, што тады мы не былі цалкам суверэннай дзяржавай».

Многія назірвалі сцвярджаюць, што ўлада наўмысна пайшла на тое, каб запустіць дыскусію аб абортар менавіта цяпер. Ёсць меркаванне, што гэта павіна адцягнуць увагу польскага грамадства ад пагаршэння з кожным днём сітуацыі з эпідэміяй каранавіруса. «У перыяд самага жудаснага крызісу апошніх гадоў кіруючая партыя замест таго, каб засяродзіцца на аб'яднанні і салідарнасці паліцыяў, звяртаецца да тэмы абортар, каб распаліць пажар і адцягнуць увагу грамадства ад катастрофічнай сітуацыі ў сістэме аховы здароўя і таго, што дзяржава не спраўляецца з эпідэміяй», — напісала ўплывовае ліберальнае выданне Gazeta Wyborcza.

Пётр ДУНЬКО.

Так ці інакш, умовы «абартыўнага кампраміса» не прымаю ні адзін з бакоў. Праваабаронцы, феміністы і левыя партыі выступалі за лібералізацыю заканадаўства аб абортар — у прыватнасці, за дазвол праводзіць такія аперацыі «з сацыяльных прычын». Правыя і кансерватыўныя колы, блізкія да каталіцкай царквы, наадварот, патрабавалі зрабіць больш жорсткім заканадаўства ці нават цалкам забараніць правядзенне абортар у Польшчы.

На працягу апошніх пяці гадоў улада ў Польшчы належыць кансерватыўнай партыі «Права і справядлівасць» (Prawo i Sprawiedliwość, PiS). Нягледзячы на тое, што ў яе выбарчых праграмах не было і няма абвясчэнняў, якія датычацца заканадаўства аб

у якім PiS кантралюе большасць, не можа проста змяніць адпаведныя палажэнні закона. «Любое рашэнне парламента можна адмяніць, змяніць. Рашэнне Канстытуцыйнага суда — гэта больш моцны элемент змянення, паколькі яго нельга адмяніць законам», — папыраваў Урублеўскі.

Больш чым цыннізм

Рашэнне Канстытуцыйнага суда віталі прадстаўнікі правых і кансерватыўных сіл, якія складаюць немалую частку прыхільнікаў цяперашняй польскай улады. Праціўнікі рашэння рэагавалі на яго не менш эмацыянальна. «Пекла для жанчын. Вось што азначае сённяшні прысуд пап'язаванага Канстытуцыйнага суда», — напісала

Извещение о проведении 30 ноября 2020 года торгов на право заключения договора оказания услуг по размещению рекламы на портале авторизации для идентификации абонентов WI-FI сетей

№ предмета торгов	Местонахождение WI-FI сетей, осуществляющих идентификацию абонентов через портал авторизации для трансляции интернет-баннера	Вид рекламного интернет-баннера и его характеристики	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с учетом НДС	Сумма задатка, бел. руб.				
1	г. Минск, пл. Привокзальная, 3, вокзал станции Минск-Пассажирский	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	2 239,40	2 239,40				
	Минская область, г. Молодечно, ул. Вокзальная, 7, вокзал станции Молодечно							
	Минская область, г. Борисов, ул. Труда, 7а, вокзал станции Борисов							
	Минская область, г. Слуцк, ул. Вокзальная, 1, станция Слуцк							
	Минская область, г. Солигорск, ул. Ленинского Комсомола, 38, станция Солигорск							
	Минская область, г. Столбцы, станция Столбцы							
	Минская область, Несвижский район, г.п. Городея, ул. Вокзальная, 8, станция Городея							
	Минская область, Минский район, г. Заславье, станция Беларусь							
	Минская область, г. Жодино, ул. Партизанская, станция Жодино							
	Минская область, г. Смолевичи, ул. Вокзальная, 8, станция Смолевичи							
2	Минская область, г. Дзержинск, ул. Вокзальная, станция Койданово	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	326,00	326,00				
	Минская область, г. Марына Горка, ул. Октябрьская, станция Пуховичи							
	Минская область, Пуховичский район, г. Руденск, ул. Руденская, станция Руденск							
	г. Гродно, ул. Буденного, 37, вокзал станции Гродно							
	Гродненская область, г. Лида, ул. Труханова, 12В, вокзал станции Лида							
	Гродненская область, Островский район, посёлок Гудай, ул. Привокзальная, 1, станция Гудай							
	Гродненская область, г. Сморгонь, ул. Комсомольская, 105, станция Сморгонь							
	Гродненская область, г. Волковыск, ул. Жолудева, 55Б, останковный пункт Волковыск-Город							
	Гродненская область, г. Слоним, ул. Вокзальная, 11, станция Слоним							
	3				г. Витебск, ул. Комсанатов, 8, вокзал станции Витебск	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	674,00	674,00
Витебская область, г. Полоцк, ул. Октябрьская, 44, вокзал станции Полоцк								
4	Витебская область, г. Орша, ул. Заслонова, 3а, вокзал станции Орша	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	1 075,60	1 075,60				
	г. Брест, ул. Кижеватова, 1Б/1, вокзал станции Брест-Центральный							
	Брестская область, г. Барановичи, ул. Фроленкова, 13, вокзал станции Барановичи-Полесские							
	Брестская область, г. Лунинец, ул. Вокзальная, 6, вокзал станции Лунинец							
	Брестская область, г. Пинск, ул. Железнодорожная, 19, вокзал станции Пинск							
	Брестская область, г. Барановичи, ул. Вильковского, 36, станция Барановичи-Центральные							
	Брестская область, г. Ганцевичи, ул. Красноармейская, 7, станция Ганцевичи							
	Могилевская область, г. Осиповичи, ул. Вокзальная, 18, вокзал станции Осиповичи							
	Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Железнодорожная, 13, вокзал станции Бобруйск							
	5				Могилевская область, г. Кричев, ул. Пугачева, 6, вокзал станции Кричев	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	607,80	607,80
Могилевская область, г. Костюковичи, ул. Кулешова, 3В, станция Коммунары								
Могилевская область, г. Шклов, ул. Вокзальная, 5, станция Шклов								
Могилевская область, г. Быхов, ул. Вокзальная, 1, станция Быхов								
Могилевская область, Горецкий район, г. Горки, ул. Мира, 6, станция Погодино								
Могилевская область, Горецкий район, г. Климовичи, ул. Железнодорожная, 18, станция Климовичи								
6		г. Гомель, Привокзальная площадь, 3, вокзал станции Гомель	Полноэкранный интернет-баннер: - длительность показа: 10с.; - поддерживаемые форматы: gif, png, jpg, jpeg; - размеры: 468x60 пикселей; - оптимизация под экран устройства	1 012,40	1 012,40			
		Гомельская область, г. Жлобин, Привокзальная площадь, вокзал станции Жлобин						
		Гомельская область, г. Калинковичи, ул. Октябрьская, 30, вокзал станции Калинковичи						
		Гомельская область, Ельский район, Добрынский сельсовет, станция Словенчо						
	Гомельская область, Добрушский район, городской посёлок Тереховка, ул. Железнодорожная, станция Тереховка							
	Гомельский район, Гомельская область, Грабовский сельсовет, станция Тирюха							
	Гомельская область, г. Буда-Кошелево, ул. Железнодорожная, 3, станция Буда-Кошелевская							
	Гомельская область, г. Житковичи, ул. Карла Маркса, 28, станция Житковичи							
	Гомельская область, г. Добруш, ул. Железнодорожная, 1, станция Добруш							
	Гомельская область, г. Речица, ул. Привокзальная, 9, станция Речица							

Необходимые условия оплаты услуг по размещению рекламы:
 - на период действия договора оказания услуг стоимость одного показа составляет 0,20 бел. руб. (ноль рублей 20 копеек);
 - стоимость услуг по размещению рекламы ежегодно пересчитывается путем увеличения на индекс потребительских цен, а также может быть изменена в случае изменения налогового законодательства;
 - общая стоимость аренды виртуальных площадей в месяц для размещения рекламы определяется путем произведения стоимости 1 показа на количество показов в месяц (количество показов определяется ежемесячно исходя из фактического количества просмотра пользователем сетью WI-FI).

Срок действия договора с **10 декабря 2020 г. по 31 августа 2023 г.**
Исполнитель услуги – УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» станция Минск-Пассажирский, г. Минск, пл. Привокзальная, 3.
Организатор торгов – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.
 Аукционные торги проводятся **30 ноября 2020 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Карла Маркса, 39, зал аукционов (каб. 7).
 Документы на участие в торгах принимаются с **02.11.2020 по 26.11.2020** включительно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 6.
 Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются.
Порядок оформления участия в торгах: к участию в аукционных торгах допускаются юридические лица и индивидуальные предприниматели, прошедшие заключительную регистрацию, которые в срок, установленный для приема документов на участие в аукционных торгах, внесли задаток и заключили с организатором торгов соглашение установленной формы о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов по соответствующему их предмету (далее – соглашение), а также представили организатору торгов следующие документы:
 - заявление на участие в торгах;
 - копию свидетельства о государственной регистрации организации или индивидуального предпринимателя;
 - копию устава организации (учредительного договора – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора);
 - заверенную банком копию платежного документа о внесении суммы задатка (задатков) на счет организатора торгов (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов задаток вносится для каждого из предметов торгов).
 Сумма задатка должна быть внесена не позднее окончания срока и времени, установленных для приема документов, на расчетный счет организатора торгов р/с BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, (назначение платежа – задаток для участия 30.11.2020 в торгах на право заключения договора оказания услуг по предмету торгов №...).
 Лицо, подающее документы на участие в торгах, предъявляет документ, удостоверяющий личность. Представитель индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет организатору торгов оригинал документа, подтверждающего его полномочия, и документ, удостоверяющий личность.

Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, предоставленных для участия в торгах, несет лицо, их подавшее.
 Лицу, допущенному к участию в аукционных торгах, организатор торгов выдает билет участника торгов, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.
Порядок определения победителя торгов: торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. Если заявление на участие в торгах подано только одним участником, предмет торгов продается участнику, подавшему единственное заявление на участие в торгах по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
Иные условия торгов:
 - победитель торгов (приравненный к нему лицо) обязан:
 - в течение **3 рабочих дней со дня проведения торгов** внести на расчетный счет УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» станция Минск-Пассажирский сумму, за которую продан предмет торгов, за вычетом внесенной суммы задатка;
 - в течение **3 рабочих дней со дня проведения торгов** возместить коммунальному унитарному предприятию «Минский городской центр недвижимости» затраты на организацию и проведение торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для их проведения (информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов до подписи);
 - в течение **5 рабочих дней со дня проведения торгов** заключить договор оказания услуг по размещению рекламы на портале авторизации для идентификации абонентов WI-FI сетей с УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» станция Минск-Пассажирский.
 Размер штрафа, уплачиваемого участником торгов (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 9% (девятьсот девять) базовых величин на дату проведения торгов.
Телефон для справок: отдел аукционов – (017) 360-42-22, УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» станция Минск-Пассажирский – (017) 225-52-62.
 Извещение о проведении торгов размещено на сайтах: организатора торгов – www.mgcn.gov.by (раздел «Аукционы по наружной рекламе»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «Объявления – Аукционы»).

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 430/С-56445 (назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование – здание бани), общей площадью 157,4 кв. м, расположенное по адресу: Новогрудский р-н, Петровицкий с/с, аг. Петровицы, ул. Маяковского, 29Г
 Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 4243852101000156, площадью 0,0518 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания бани), расположенном по адресу: Новогрудский р-н, Петровицкий с/с, аг. Петровицы, ул. Маяковского, 29Г
 Начальная цена продажи – 3 852 руб. (три тысячи восемьсот пятьдесят два рубля) с учетом НДС. Сумма задатка – 385 руб. (триста восемьдесят пять рублей)
Продавец – ОАО «Лидяхлебпродукт», 231300, г. Лида, ул. Булата, 1, 8-0154-65-25-01, факс 8-0154-65-25-60
Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70
 Условия аукциона – без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
 Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB0012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225
Аукцион состоится 18 ноября 2020 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209
 Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона <http://grino.by/auction>.
 Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 10.06.2020 г.
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 212, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)
Последний день приема заявлений – 16 ноября 2020 г. до 15.00
 Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки». Дополнительная информация <http://grino.by>

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 420/С-47034 (назначение – здание специализированное сельскохозяйственного назначения, наименование – здание механической мастерской), общей площадью 325,3 кв. м, расположенное по адресу: Лидский р-н, Дитвянский с/с, 13/1 мехмастерская в районе д. Евсеевичи.
 Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 423683200027000025, площадью 1,3546 га (назначение – для обслуживания здания механической мастерской), расположенном по адресу: Лидский р-н, Дитвянский с/с в районе д. Евсеевичи. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5,2, площадью 0,0314 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5,2, площадью 0,1053 га. Обременений со стороны третьих лиц нет.
 Начальная цена продажи лота – 2 100 руб. (две тысячи сто рублей) с учетом НДС.
 Сумма задатка – 210 руб. (двести десять рублей)
 ЛОТ 2: капитальное строение, инв. № 420/С-47032 (назначение – здание специализированное сельскохозяйственного назначения, наименование – здание гаража), общей площадью 817,5 кв. м, расположенное по адресу: Лидский р-н, Дитвянский с/с, 13/2 гараж в районе д. Евсеевичи.
 Лот № 2 расположен на земельном участке, кадастровый № 423683200027000026, площадью 1,1350 га (назначение – для обслуживания здания гаража), расположенном по адресу: Лидский р-н, Дитвянский с/с в районе д. Евсеевичи. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5,2, площадью 0,0485 га. Обременений со стороны третьих лиц нет.
 Начальная цена продажи лота – 9 060 руб. (девять тысяч шестьдесят рублей) с учетом НДС.
 Сумма задатка – 906 руб. (девятьсот шесть рублей)
 ЛОТ 4: капитальное строение, инв. № 420/С-47477 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – здание магазина), общей площадью 141,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Лида, ул. Докучаева, 28А.
 Лот № 4 расположен на земельном участке, кадастровый № 423683200040000128, площадью 0,0310 га (назначение – для размещения объектов розничной торговли), расположенном по адресу: г. Лида, ул. Докучаева, 28А.
 Обременений со стороны третьих лиц нет.
 Начальная цена продажи лота – 65 400 руб. (шестьдесят пять тысяч четыреста рублей) с учетом НДС.
 Сумма задатка – 6 540 руб. (шесть тысяч пятьсот сорок рублей)
 ЛОТ 5: капитальное строение, инв. № 420/С-47651 (назначение – здание специализированное сельскохозяйственного назначения, наименование – здание стальной мастерской), общей площадью 231,0 кв. м, расположенное по адресу: Лидский р-н, Круповицкий с/с, 16/2, стальная мастерская в районе д. Новички.
 Лот № 5 расположен на земельном участке, кадастровый № 423684300050001138, площадью 1,2057 га (назначение – для обслуживания здания стальной мастерской), расположенном по адресу: Лидский р-н, Круповицкий с/с, 16/2, стальная мастерская в районе д. Новички. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема), площадью 1,2057 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах линий связи и радиосвязи, площадью 0,0314 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0303 га. Обременений со стороны третьих лиц нет.
 Начальная цена продажи лота – 9 960 руб. (девять тысяч девятьсот шестьдесят рублей) с учетом НДС.
 Сумма задатка – 996 руб. (девятьсот девяносто шесть рублей)
Продавец – ОАО «Лидяхлебпродукт», 231300, г. Лида, ул. Булата, 1, 8-0154-65-25-01, факс 8-0154-65-25-60
Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70
 Условия аукциона – без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
 Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB0012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225
Аукцион состоится 18 ноября 2020 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209
 Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона <http://grino.by/auction>.
 Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 30.07.2020 г.
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 212, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)
Последний день приема заявлений – 16 ноября 2020 г. до 15.00
 Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки». Дополнительная информация <http://grino.by>

Людзі і лёсы

ЯК ЗНІК ПРАЦЯГ РАМАНА ЯНКІ НЁМАНСКАГА «ДРАПЕЖНІКІ», ПРЫСВЕЧАНАГА ЛЁСУ РАБОЧЫХ ШКЛОЗАВОДА

Беларускі акадэмік працаваў грузчыкам у порце і падарыў Мінску трамвай

Кожны год у канцы кастрычніка мы ўспамінаем сумную дату. У ноч з 29-га на 30-е ў 1937 годзе былі забітыя некалькі дзясяткаў беларускіх паэтаў, пісьменнікаў, навукоўцаў... Сярод тых, хто загінуў у той жудасны час, ёсць адзін пісьменнік, сёлетні бібліяр, які ўвайшоў у гісторыю пад імем Янкі Нёманскі. Давайце ўспомнім гэтага чалавека, а тым самым — усіх, хто быў забіты і не паспеў даспяваць свае песні.

цадзей, по впрасам каммунальнага хозяйства (строительства трамвая в Минске, которое я один защищал в Госплане)...

Пачыналася эпоха рэпрэсій. На сакавіцкіх пленуме ЦК КП(б)Б 1937 года старшыня Саўнаркама Галадзед заявіў, што з 1 студзеня 1932 года да 1 студзеня 1937 года колькасць выключаных з партыі складала 42 працэнта ад агульнай колькасці, і даў зразумець, што «лічыць гэта перагібам». А першы сакратар ЦК КП(б)Б Гікала, наадварот, у запісах на імя Якова прапагановаў выключаных з партыі высяляць з БССР.

Пройдзе трохі часу. Будзе арыштаваны і расстраляны Гікала, Галадзед скончыць жыццё самагубствам. Цішка Гартны арыштаваны, даведзены катаваннямі да вар'яцтва і становіцца самазабойцам. Усяго праз два тыдні, 26 красавіка 1937 года, арыштавалі Янку Нёманскага. Вось фрагмент пратакола вобвыску, праведзенага пры арышце:

«Изъято:

4 тетради, разная переписка, блокнотов 11 штук, 10 книг под ред. Петровича, книга «Война с белополяками», журн. «Польмя» — 25 штук, «Красная новь» — 2 шт., 2 книги под редакцией Некрашевича, 1 книга под ред. Дуца, 1 книга под ред. Гартного и разн. книги — 7 шт., вся переписка и документы...»

Тады была канфіскаваная другая частка рамана Янкі Нёманскага «Драпежнікі», прысвечанага лёсу рабочых шклозавода. Літаратурнаўцаў дасоль гадаюць, дзе той рукапіс.

Вось урывак з успамінаў пісьменніка Васіля Хомчанкі аб знаходжанні ў мінскай турме НКУС: «...у той камеры сядзелі паэты, яны чыталі складзеныя там паэтычныя радкі. Па суседстве з нашай камерай — даведзілі па перастуку — пакутаваў Мікола Хведаровіч, у другой — Міхась Чарот, Юрка Лявонны. У майёй камеры знаходзіліся ажно тры літаратары: пісьменнік і акадэмік Янка Нёманскі, паэты Янка Туміловіч і Масей Сяднёў — студэнт пэдагагічнага інстытута, таленавіты хлопец».

З той камеры ацалела двое. А 9 верасня 1937 года начальнік следчага аддзела УДБ НКУС БССР Волчак накіраваў сакратару КП(б)Б Волкава ліст: «По поручению Народного Комиссара Внутренних дел БССР тов. Бермана направляю Вам замечания арестованных вредителей Бондаря и Петровича по вопросу о создании областей в БССР».

Праблема раіанавання рэспублікі стаяла вельмі востра, Нёманскі займаўся ёю яшчэ да арышту. Магчыма, арыштаваных «спячоў» прыцягнулі да гэтай справы па загадзе зверху. У такім выпадку ім маглі стварыць больш-менш прыдатны для работы ўмовы. Магчыма, яны па сваёй ініцыятыве вырашылі даказаць савецкай уладзе сваю карыснасць.

Цікава, што Янка Нёманскі прапанаваў ўтварыць сярод іншых абласцей Бабруйскую.

Заканчваецца нататка «шкодніка Пятровіча» так:

«Эта наметка только первоначальная. При проработке нужно уточнить вопрос отнесения того или иного района к областям (напр. Толочинский, Рогачевский, Кормянский и др.), а также и целесообразность дальнейшего существования некоторых районов в нынешних их границах».

Іншымі словамі, аўтар намякае, што ён яшчэ спатрэбіцца для далейшай распрацоўкі.

Аднак гэтая хітрасць не дапамагла.

Янку Нёманскага расстралялі 30 кастрычніка 1937 года разам з Тодарам Кляшторным і Юліем Таўбінным. Жонка, Гляфіра Дзмітрыеўна, якая працавала старшым эканамістам Наркамата лясной гаспадаркі, была арыштаваная 4.11.1937 г. у Мінску па адрасе вул. 11 Ліпеня, д. 18/7, кв. 2. Была асуджана на восем гадоў і трапіла ў Акмалінскі лагер для жонак ворагаў народа. Заставалася трое дзяцей. Старэйшы, Андрэй, які нарадзіўся ў 1922 годзе, студэнт тэхнікума, быў асуджаны на пяць гадоў. Хлопчык не дажыў да шаснаццаці, памёр у Паўночна-Уральскім лагэры. Гляфіру Пятровіч вызвалілі 25.11.1945 г. Усю сям'ю пасля рэабілітавалі.

А вось сяброўства з эсэрамі партыі пісьменніку не даравала. У пратаколе № 84 засядання бюро ЦК КПБ ад 10.09.1957 г. гаворыцца:

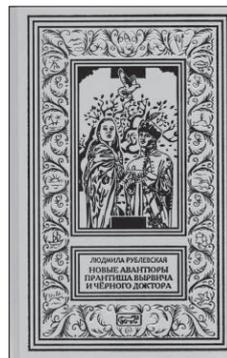
«Решением Минского горкома КП(б)Б от 7 декабря 1935 года Петрович И. А. исключен из партии за скрывание при вступлении в ВКП(б) своего пребывания в эсероветской организации и как принявший в партию с нарушением устава ВКП(б).

Петрович Иван Андреевич исключен из партии в 1935 году правильно, как принявший в партию с нарушением устава ВКП(б). Отказаться в посмертной реабилитации его в партийном отношении».

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.

УСЕ «АВАНТУРЫ ПРАНЦІША ВЫРВІЧА» — РАЗАМ!

У Маскве ў легендарным праекце «Рэтра бібліятэка прыгод і навуковай фантастыкі» пабачылі свет пераклады на рускую мову адразу двух раманаў беларускай пісьменніцы і рэдактара аддзела культуры «Звязды» Людмілы РУБЛЕЎСКОЙ.

Пад адной вокладкай — «Авантуры Пранціша Вырвіча, здрадка і канфедэрата» і «Авантуры Вырвіча, з банды Чорнага Доктара». Гэта чацвёртая і пятая кнігі Л. Рублеўскай пра беларускага Уленшпігеля XVIII стагоддзя. **Перакладчык — Павел ЛЯХНОВІЧ**, які, дарчы, жыве і працуе ў Пінску. Авантурна-прыгодніцкі цыкл гэтай кнігай не завяршаецца. У Выдавешкім доме «Звязда» рыхтуецца да выдання шостая кніга пра героя, які даўно палюбіўся беларускаму чытачу, — «Авантуры Вырвіча, Лёдніка і Чорнай Меланхоліі». Папярэдне раман быў надрукаваны ў жнівеньскім, вераснёўскім, кастрычніцкім нумарах часопіса «Польмя».

Некалькі слоў пра серыю і маскоўскае выдавецтва «Прэстыж Бук», якое заўважыла адметны твор беларускай пісьменніцы. Зараз у серыі, якая бярэ свой пачатак ад «маладагвардзейскага» праекта (кнігі пад «фірменным» афармленнем выходзілі з 1936 года: творы Майн Рыда, Фенімо-ра Купера, Аляксандра Яфрэмава...), пабачылі свет «Шэрлак Холмс з каментарыямі і ілюстрацыямі» Артура Конан Дойля, «Дэман Сакрата» Генадзя Прашкевіча, «Паветраны карабель» Аляксандра Бяляева, збор твораў Валерыя Пералешына... Серыя карыстаецца надзвычайнай папулярнасцю, прыцягвае ўвагу тысяч і тысяч чытачоў.

Спадзяёмся, што і творы іншых беларускіх пісьменнікаў пабачаць свет у прыгодніцкай серыі маскоўскага выдавецтва. Магчыма, не толькі сучасная літаратура, але і гістарычная, захапальныя проза Уладзіміра Караткевіча, найперш — яго «Чорны замак Альшанскі».

Сяргей ШЫЧКО.

Насамрэч яго звалі Іван Пятровіч, нарадзіўся ён 130 гадоў таму. Сям'я, якая жыла ў вёсцы Шчорсы Навагрудскага павета, была тыпова сялянская: беднасць і шмат дзяцей. У 1901 годзе маці Івана памерла ад сухотаў. Следам за ёй «от полного истощения», гэта значыць, ад голаду, памерлі пяцёра братоў і сёстраў, а таксама бабуля, дзядуля і дзядзька. Так што да 1906 года ў жывых засталіся толькі Іван, яго бацька і цётка. Бацька ажаніўся з удавою з дзвюма дзецьмі, але і тыя хутка памерлі. Удавец з'ехаў у Расію на заробкі, і больш пра яго нічога не вядома. Івана выратавала тое, што ён паступіў у Нясвіжскую настаўніцкую семінарыю. Але калі атрымаў месца вясковага настаўніка, гэтым не задаволюся. Далей ён паступае ў Петраградскі ўніверсітэт на гісторыка-філалагічны факультэт. Іван потым напісаў у біяграфіі: «Жыў я «в углу», гэта значыць, здымаў не асобны пакой, а куток. На жыццё зарабляў, працуючы грузчыкам у порце, на Калашніцкаўскай набярэжнай. А яшчэ расчысчаў ад снегу і лёду трамвайныя шляхі».

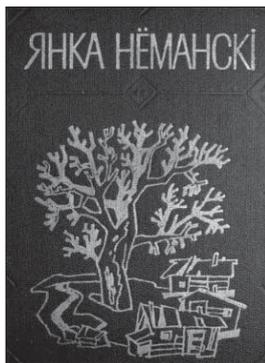
Вучобу перарвалі вайна і рэвалюцыя. Давялося паваяваць і ў царскай арміі, і ў Чырвонай. У 1918 годзе Янка Нёманскі вяртаецца ў Петраград і пачынае працаваць у Беларускай нацыянальным камісарыяце — аддзеле Народнага камісарыята па справах нацыянальнасцяў РСФСР. Тут здарыліся дзве вызначальныя падзеі. Пятровіч уступіў у партыю эсэраў і пасябраваў з бальшавіком Змітром Жылуновічам, ён жа — паэт Цішка Гартны, якому было наканавана ўзначаліць беларускую рэспубліку. Пятровіч стаў нават сурэдактарам газеты «Дзясніца», першай савецкай газеты, якая выходзіла на беларускай мове. Прычынай яго сімпатыі да эсэраў было тое, што яны рэзка выступалі супраць Брэсцкага міру, згодна з якім нямецкім акупантам аддавалася частка Беларусі.

За эсэрскае мінулае Янку Нёманскага пасля выключэння з камуністычнай партыі. А Цішка Гартны, з якім разам рэдагаваў газету «Дзясніца», стане ягоным правадніком у літаратуру. Нёманскі ўслед за сябрам уступіць у «Маладняк», тады ўвойдзе ў праўленне літаратурнага аб'яднання «Польмя».

А ў 1922 годзе ў часопісе «Польмя» з'явілася апавяданне «Над Кроманню» — дэбют пісьменніка Янкі Нёманскага. Пісаў пра радзіму — возера Кромань непдалёк ад Налібоцкай пушчы, дзе родныя Шчорсы.

«Цудоўнае гэта возера... Я ж пражыў тут змалку сярод гэтых сумных лясоў дзе балот; тут навокал траха не на 20 вёрст няма ні аднае вёскі: усё лес ды лес, балоціна з правалінамі, дзе вада чорная як сажа і дзе ніхто не меаў дна».

Па вяртанні на Беларусь Іван Пятровіч працуе намеснікам старшыні Дзяржплана БССР, становіцца членам ЦВК БССР, акадэмікам Беларускай акадэміі навук. Між іншым, ён паспрыяў з'яўленню ў Мінску першага трамвая. Калі пад час партыйных чыстак яму давядзецца пісаць прашэнне на імя сакратара ЦК КП(б)Б Мікалая Гікала, сярод уласных заслуг згадае: «Не слукайно, что моя работа в Госплане часто бралась в штыки со стороны части старых специалистов, оказавшихся впоследствии вредителями, например: ...по вопросу мелиорации, где я требовал быстрейшего освоения мелиорированных пло-

Возера Кромань, дзе прайшло дзяцтва пісьменніка.

Кніжны гасцінец

«ПАДУМАЕШ — ПАЭТ! УСЁ РОЎНА ДА НАС, У АНАТАМІЧКУ, ПРЫВЯЗУЦЬ!...»

Янка Брыль. Збор твораў. Том 6. Мінск, «Мастацкая літаратура», 2020.

«Няўжо гэта абавязкова — усуджаваючы ў літаратурнае карыта і свой лыч, спачатку кашкануць ім суседа справа ці злева, а то і таго і другога? Хоць карыта гэтае аж надта доўгае, шырокае...»

Падумалася так, калі чытаў яшчэ адно маладжаваче інтэрв'ю з уступна-недарэчнымі і проста хамскімі «заўвагамі» пра тых, хто піша інакш, чым ён, ці не тое, што ён, прыгрэты першым, больш уяўным поспехам.

Як вам гэты запіс з цытла «Пошукі слова» народнага пісьменніка Янкі Брыля? Той вызначаўся інтэлігентнасцю, быў майстрам лірычных мініяцюраў... Але былі і на язык востры, калі хацелі, а ўжо ў сваіх дзённіках запісаў ды зацемках мог прыпачыць любога... Муціць, недаромна загадаў, каб пасля смерці яго дзённікі захоўваліся пад замком гадоў пяцьдзесят...

У шосты том збору твораў пісьменніка ўвайшлі дазволеныя да друку запісы і мініяцюры 1945—1992 гадоў — ад тонкіх апісанняў прыроды да з'едлівых каментароў пра вядомых асоб.

Васямсот старонак разваг, падстава якіх — падарож-

жы, сустрэчы, прачытаныя кнігі, успаміны дзяцінства, выпадкова падгляджаныя сцэны... Вядома, у тых мініяцюрах, якія выдаваліся ў савецкі час, месцамі адчуваецца прыгляджанасць... Ёсць і «паравозы» — абавязковыя згадкі пра Леніна, партыю, Кастрычнік, якія ў савецкі час забяспечвалі дозвол да друку... Брыль, аднак, і тут стараецца некалькі выйсці на агульначалавечыя тэмы. Чытаючы, вы мімаволі ўступіце ў дыялог з аўтарам. Вось ён у 1976-м крытычна выказаўся пра творчасць Быкава: «Дажыць да світання», «Яго батальён» — ці гэта ўжо стомленасць ад спеву на адзін матыву, ці тут у роўнай меры агалялася шотсыць з таго, з чым я нязгодны?»

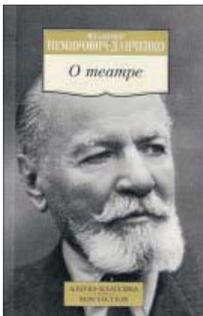
У чым аўтар саступіў — часам апускае імёны. «Малоды вясковы дурыла ад першага сутыкнення з медыцынай, як студэнт-першакурснік, гаварыў калісці, нешта хутка пасля вайны: «А што там ваш Р? Падумаеш — паэт! Усё роўна да нас, у анатамічку, прывязуць!» З той самай мудрасцю ён, пераростак, ужо не юнак, а мужчына, пазычыў у мяне доволі падуную суму «на тыдзень, па-зямлячку», каб ніколі, як аказалася, не паказацца ні з грашмыма, ні так сабе».

Брылю было пра што пісаць... У ягоным жыцці здарыліся і вайна, і палон, і партызаншчына. Ён выдатны стыліст, адзін з тых, хто назапашаў скарбы беларускай мовы. Вось у наваполацкай гасцінцы пацучу ад дзеда: «А цяпер неціхота такая, дык гэта добра!» — і занатоўвае новае слоўца — «неціхота», шум, галоснасць...

«Або добра, або нічога». Вядома, правільна, што не для таго я многіх перажыў, каб іх аббрэхаць.

Аднак лепш ужо нічога, чым такое добра, дзе пішачца з тым самым слэзным ці слінявым пафасам пра Авеі і Каіна, пра мастака і графамана».

Владзімір Неміровіч-Данчанка. О театре. Выдавецтва «Азбука», Масква, 2019.

«Драматург мог быць жаданейшым у Малом театре, а среди настоящих писателей чувствовал себя конфузю».

Менавіта так апісвае Уладзімір Неміровіч-Данчанка становішча тэатральнага жыцця ў Расіі ў канцы пазамінулага стагоддзя. Закаханы ў тэатр, ён не стаў ні матэматыкам, ні юрыстам, хоць вучыўся ва ўніверсітэце на гэтых спецыяльнасцях. Напачатку сцвердзіўся як тэатральны крытык, потым з'явіліся п'есы, апавяданні, апавесці, раманы... Але яго літаратурны набытак сёння забыты. Неміровіч-Данчанка ўвайшоў у гісторыю як палічачнік Вялікага Станіслаўскага, разам з ім стварыў МХАТ, працаваў над слаўтай «сістэмай». А пачалася ўсё з адной доўгай размовы пра тое, што абодвух не задавальняе...

Калі раззвалены Неміровіч сказаў кіраўніку тэатраў,

што ідзе зараз да Станіслаўскага і хоча прапанаваць яму адкрываць новы тэатр, чыноўнік адказаў:

«Алексеев-Станіслаўскі? Да, знаю. Я б взыг яго в заведующие монтировочной частью».

Чэхаў, Горкі, Меерхольд, Ярмалова, Талстой... Шмат падрабязнасцяў, якія мог занатаваць толькі сведка. Напрыклад, як давалася змагацца з пагардлівым стаўленнем публікі да артыста і яго працы, з акцёрамі, якія не разумелі, навошта столькі рэпетыцый. Давалася дамаўляцца пра ўмовы супрацоўніцтва і з уладным Станіслаўскім — «два медведзя в одной берлоге не уживутся». Калі Неміровіч прапанаваў увесці правіла — заўсёды гаварыць адзін аднаму праду ў вочы, Станіслаўскі збянтэжыўся і адмовіўся. Маўляў, у свой адрас ён такога сцярыпеч не зможа. А вось тэатр прыехаў на гастролі ў Вену, і дзве маладзенькія вучаніцы — Коранева і Коанен — вырашалі вырвацца з-пад апякунства і пасяліцца асобна. Жытла не знайшлі, затое ледзь не трапілі ў бяду, бо іх прымалі за «начных матылькоў», і раніцай, пракалянушыся на вакзале, прыгажуні вярнуліся да сваіх настаўнікаў. Неміровіч-Данчанка даўлося на пару са Станіслаўскім даваць працунца свавольніцам. А мясцовыя антрэпрэньеры ўсё дзівіліся: што за бацькоўска адносіны да артыстчак? Карацей, аматарам тэатра чытаць абавязкова.

Людміла Рублеўская.

Выданы для агляду прапанаваныя кніжнай крамай «Акадэмічная кніга», Мінск, пр-т Незалежнасці, 72.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра
23 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Авена.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.06	17.41	9.35
Віцебск	7.58	17.26	9.28
Магілёў	7.56	17.30	9.34
Гомель	7.48	17.32	9.44
Гродна	8.19	17.58	9.39
Брэст	8.16	18.02	9.46

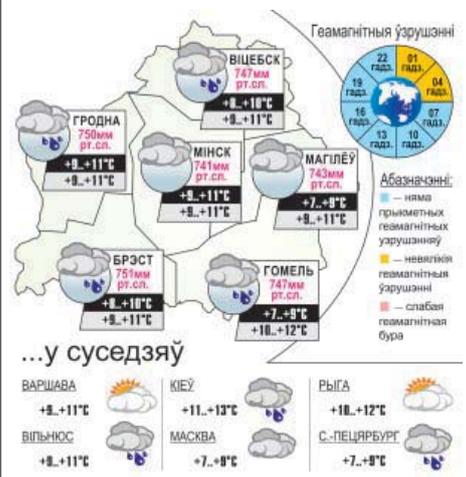
Імяніны

Пр. Івана, Лонгіна, Яўгена.
К. Віталей, Серафіны, Міхала, Нарцыза, Тодара.

Фота Надзеі ЗУБЕВАЙ.

ЗАЎТРА

Даты Падзеі Людзі

29 КАСТРЫЧНІКА

1905 год — нарадзіўся Барыс Якаўлевіч Вішкароеў, акцёр, рэжысёр, педагог, заслужаны дзеяч культуры Беларусі. У 1929-м скончыў Дзяржаўныя эксперыментальныя майстэрні пры Маскоўскім камерным тэатры.

Працаваў у тэатрах Масквы, з 1944-га — у Дзяржаўным рускім драматычным тэатры Беларусі. Выступаў пераважна ў ролях класічнага рэпертуару. Працаваў на радыё і тэлебачанні як сцэнарыст і рэжысёр. Аўтар артыкулаў па пытаннях тэатральнага мастацтва і драматургіі.

1945 год — нарадзіўся Мікалай Станіслававіч Казак, беларускі навуковец, акадэмік НАН Беларусі, доктар фізіка-матэматычных навук. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1965 год — у гарадскім пасёлку Обаль Шумілінскага раёна адкрыты музей Обальскага камсамольскага падполля, філіял Шумілінскага гісторыка-краязнаўчага музея.

1565 год — нарадзіўся друкар Іван Фёдарав. Разам з Пятром Мсіслаўцам яны выдалі ў Маскве «Часаслоў», які выкарыстоўваўся пры пачатковым навучанні грамаце.

1705 год — нарадзіўся Герард Фрыдрых Мілнер, рускі гісторык і археолаг, член Пецярбургскай АН. У 1733—1743 гадах прымаў удзел у Вялікай сібірскай экспедыцыі капітан-камандора Вітуса Берынга, арганізаванай Акадэміяй навук, у падарожжы па тэрыторыі Юргы ў складзе другой Камчацкай (Вялікай Паўночнай) экспедыцыі. У 1766-м быў прызначаны кіраўніком Маскоўскага архіва Калегіі замежных спраў. Выдаў фундаментальную працу «Гісторыя Сібіры».

1880 год — нарадзіўся Абрам Фёдаравіч Іофэ, расійскі вучоны-фізік, адзін з заснавальнікаў савецкай школы фізікаў-атамшчыкаў і арганізатару фізічных даследаванняў у СССР, акадэмік АН СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. Аўтар навуковых прац па трываласці, пластычнасці, электраправоднасці цвёрдага цела. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, Ленінскай прэміі (пасмяротна).

ЛЕАНАРДА ДА ВІНЧЫ: «Заўжды там, дзе не хапае разумных аргументаў, іх замяняе крык».

УСМІХНЕМСЯ

Бацька піша сваёй дацэ: — Галінка, і колькі ж зарабляе твой новы кавальер? — Ой, тата, кінце вы гэтыя свае пытанні... Ён тое ж самае пытаў пра вас з мамай...

напісана «соль», але цяпер яго там няма. — Што б вы хацелі ад жыцця? — Ой, усім нашмат — добры домік каля мора з відам на сапраўднага мужчыны!

— Каханая, дзе ў нас льяжыць цукар? — Цукар льяжыць у бляшанцы з-пад кавы, на якой

